

Vzniky a zániky podnikateľských subjektov MSP na Slovensku za r.2015

Bratislava, február 2017

Vydavateľ:

Slovak Business Agency

Vypracoval: Zuzana Hamid

© SBA, Bratislava, 2017

Všetky práva vyhradené. Údaje, ktoré sú obsahom tejto publikácie, je možné použiť len s uvedením zdroja.

Neprešlo jazykovou úpravou.

Obsah

1. Úvod	8
2. Početnosť podnikateľských subjektov	9
2.1. Podnikateľské subjekty – FO	10
2.2. Podnikateľské subjekty – právnické osoby.....	11
3. Vzniky podnikateľských subjektov	13
3.1. Vzniky podnikateľských subjektov podľa právnych foriem	15
3.2. Vzniky podnikateľských subjektov podľa odvetvovej štruktúry	17
3.3. Vzniky podnikateľských subjektov podľa sídla	20
3.4. Vzniky podnikateľských subjektov podľa veľkostnej kategórie	22
3.5. Začatie podnikateľskej činnosti podľa prieskumu GEM	23
4. Zániky podnikateľských subjektov	24
4.1. Zániky podnikateľských subjektov podľa právnych foriem	26
4.2. Zániky podnikateľských subjektov podľa odvetvovej štruktúry	27
4.3. Vzniky podnikateľských subjektov podľa sídla	30
4.4. Zániky podnikateľských subjektov podľa veľkostnej kategórie	32
4.5. Ukončenie podnikateľskej činnosti podľa prieskumu GEM	32
5. Záver.....	34
PRÍLOHY	36

Zoznam grafov

Číslo grafu	Názov grafu
Graf č.1	Vývoj počtu podnikateľských subjektov MSP za posledných jedenásť rokov
Graf č.2	Celkový vývoj počtu fyzických osôb podnikateľov za posledných jedenásť rokov
Graf č.3	Vývoj počtu jednotlivých právnych foriem fyzických osôb podnikateľov za posledných jedenásť rokov
Graf č.4	Celkový vývoj počtu právnických osôb podnikateľov za posledných jedenásť rokov
Graf č.5	Vývoj počtu jednotlivých právnych foriem právnických osôb podnikateľov za posledných jedenásť rokov
Graf č.6	Celkový počet vzniknutých podnikateľských subjektov na základe údajov z registra organizácií ŠU SR k 31.12.
Graf č.7	Celkový počet vzniknutých podnikateľských subjektov na základe údajov z registra organizácií ŠU SR k 30.6.
Graf č.8	Priebeh vzniknutých podnikateľských subjektov MSP za posledných jedenásť rokov po mesiacoch na základe údajov z registra organizácií ŠU SR k 31.12.
Graf č.9	Celkový vývoj vzniknutých fyzických osôb podnikateľov MSP za posledných jedenásť rokov
Graf č.10	Celkový vývoj vzniknutých právnických osôb podnikateľov MSP za posledných jedenásť rokov
Graf č.11	Vývoj vzniknutých jednotlivých právnych foriem podnikateľov MSP za posledných jedenásť rokov na základe údajov z registra organizácií ŠU SR k 31.12.
Graf č.12	Vývoj vzniknutých jednotlivých právnych foriem podnikateľov MSP za posledných jedenásť rokov na základe údajov z registra organizácií ŠU SR k 30.6.
Graf č.13	Počet vzniknutých podnikateľských subjektov podľa odvetví na základe údajov z registra organizácií ŠU SR k 31.12.

Graf č.14	Porovnanie vzniknutých podnikateľských subjektov MSP vybraných odvetví na základe údajov z Eurostatu a registra organizácií ŠU SR k 31.12.
Graf č.15	Porovnanie vzniknutých podnikateľských subjektov vybraných krajín EÚ a vybraných odvetví na základe údajov z Eurostatu 31.12.2014
Graf č.16	Podiel vzniknutých podnikateľských subjektov s celkovým počtom podnikateľských subjektov vo vybraných odvetviach na základe údajov z Eurostatu vo vybraných krajinách EÚ k 31.12.2014
Graf č.17	Počet vzniknutých podnikateľských subjektov MSP podľa sídla na základe údajov z registra organizácií ŠU SR k 31.12.
Graf č.18	Počet vzniknutých podnikateľských subjektov MSP podľa veľkostnej kategórie na základe údajov z registra organizácií ŠU SR k 31.12.
Graf č.19	Vybrané otázky k začatiu podnikateľskej činnosti podľa prieskumu GEM
Graf č.20	Celkový počet zaniknutých podnikateľských subjektov MSP na základe údajov z registra organizácií ŠU SR k 31.12.
Graf č.21	Celkový počet zaniknutých podnikateľských subjektov MSP na základe údajov z registra organizácií ŠU SR k 30.6.
Graf č.22	Priebeh zaniknutých podnikateľských subjektov MSP za posledných jedenásť rokov po mesiacoch na základe údajov z registra organizácií ŠU SR k 31.12.
Graf č.23	Celkový vývoj zaniknutých fyzických osôb podnikateľov MSP za posledných jedenásť rokov
Graf č.24	Celkový vývoj zaniknutých právnických osôb podnikateľov MSP za posledných jedenásť rokov
Graf č.25	Vývoj zaniknutých jednotlivých právnych foriem podnikateľov MSP za posledných jedenásť rokov na základe údajov z registra organizácií ŠU SR k 31.12.
Graf č.26	Počet zaniknutých podnikateľských subjektov podľa odvetví na základe údajov z registra organizácií ŠU SR k 31.12.
Graf č.27	Porovnanie zaniknutých podnikateľských subjektov MSP vybraných odvetví na základe údajov z Eurostatu a registra organizácií ŠU SR k 31.12.
Graf č.28	Porovnanie zaniknutých podnikateľských subjektov vybraných odvetví na základe údajov z Eurostatu vo vybraných krajinách EÚ k 31.12.2014

Graf č.29	Podiel zaniknutých podnikateľských subjektov s celkovým počtom podnikateľských subjektov vo vybraných odvetviach na základe údajov z Eurostatu vo vybraných krajinách EÚ k 31.12.2014
Graf č.30	Počet zaniknutých podnikateľských subjektov MSP podľa sídla na základe údajov z registra organizácií ŠU SR k 31.12.
Graf č.31	Počet zaniknutých podnikateľských subjektov MSP podľa veľkostnej kategórie na základe údajov z registra organizácií ŠU SR k 31.12.
Graf č.32	Vybrané otázky k ukončeniu podnikateľskej činnosti podľa prieskumu GEM
Graf č.33	Prehľad hlavných dôvodov na zanechanie podnikania podľa prieskumu GEM
Graf č.34	Priebeh vzniknutých podnikateľských subjektov právnických osôb podnikateľov za posledných jedenásť rokov po mesiacoch na základe údajov z registra organizácií ŠU SR k 31.12.
Graf č.35	Priebeh zaniknutých podnikateľských subjektov právnických osôb podnikateľov za posledných jedenásť rokov po mesiacoch na základe údajov z registra organizácií ŠU SR k 31.12.
Graf č.36	Priebeh vzniknutých podnikateľských subjektov živnostníkov za posledných jedenásť rokov po mesiacoch na základe údajov z registra organizácií ŠU SR k 31.12.
Graf č.37	Priebeh zaniknutých podnikateľských subjektov živnostníkov za posledných jedenásť rokov po mesiacoch na základe údajov z registra organizácií ŠU SR k 31.12.
Graf č.38	Priebeh vzniknutých podnikateľských subjektov samostatne hospodáriacich roľníkov za posledných jedenásť rokov po mesiacoch na základe údajov z registra organizácií ŠU SR k 31.12.
Graf č.39	Priebeh zaniknutých podnikateľských subjektov samostatne hospodáriacich roľníkov za posledných jedenásť rokov po mesiacoch na základe údajov z registra organizácií ŠU SR
Graf č.40	Priebeh vzniknutých podnikateľských subjektov v slobodnom povolání za posledných jedenásť rokov po mesiacoch na základe údajov z registra organizácií ŠU SR
Graf č.41	Priebeh zaniknutých podnikateľských subjektov v slobodnom povolání za posledných jedenásť rokov po mesiacoch na základe údajov z registra organizácií ŠU SR

Zoznam tabuliek

Číslo tabuľky	Názov tabuľky
Tabuľka č.1	Počet podnikateľských subjektov podľa jednotlivých právnych foriem a veľkostných kategórií podnikov k 31.12.2015

1. Úvod

Slovak Business Agency v rámci svojich aktivít zameraných na podporu rozvoja a rastu malého a stredného podnikania na Slovensku vykonáva pravidelný monitoring a výskum podnikateľského prostredia s dôrazom na sektor malého a stredného podnikania. Vypracované analytické materiály slúžia ako informačné a analytické vstupy v súvislosti s prípravou a realizáciou politiky podpory a rozvoja podnikateľského prostredia.

V záujme zvýšenia dostupnosti informácií o vznikoch a zánikoch podnikateľských subjektov malého a stredného podnikania na Slovensku sa Slovak Business Agency rozhodla spracovať tento výstup.

Dáta boli získané z Registra organizácií získaného zo Štatistického úradu Slovenskej republiky z Eurostatu a z prieskumu GEM - Global Entrepreneurship Monitor.

Pri vznikoch sa zarátavali všetky novovzniknuté podnikateľské subjekty v danom roku. Pre presnejšie údaje sa použila v každom konkrétnom roku aktuálna databáza a doplnila sa o podnikateľské subjekty z databázy nasledujúceho roka ktoré vznikli v sledovanom roku ale nevyskytli sa v databáze za daný rok.

Pri zánikoch sa použila rovnaká metodika pre spresnenie výsledkov. Za zaniknuté sa brali všetky podnikateľské subjekty, ktorý mali uvedený dátum zániku.

Podľa vyjadrenia Štatistického úradu SR: „Štatistický úrad Slovenskej republiky v minulom kalendárnom roku vynaložil všetko úsilie a svoje kapacity, aby dané prípadné chýbajúce údaje o vznikoch a zánikoch subjektov zapracoval do štatistického registra organizácií. Z toho dôvodu je možné považovať, že chýbajúce údaje o vznikoch a zánikoch subjektov z konca roka 2015 a začiatku roka 2016 sú zahrnuté v decembrovom stave registra organizácií.“ (Marián Antala, Odbor poskytovania informácií a marketingu, Sekcia poskytovania štatistických produktov a služieb) v tomto dokumente berieme údaje za rok 2015 za finálne.

Cieľom vypracovaného materiálu je v prehľadnej forme poskytnúť informácie o počte vzniknutých a zaniknutých podnikateľských subjektov. Na základe dostupných údajov sú vzniky a zániky okrem jednotlivých právnych foriem analyzované aj z pohľadu odvetvového zamerania, regionálnej príslušnosti a veľkostnej kategórie podnikateľských subjektov. Súčasťou materiálu je aj hodnotenie vybraných výsledkov prieskumu GEM - Global Entrepreneurship Monitor.

2. Početnosť podnikateľských subjektov

V roku 2015 bolo na Slovensku evidovaných 531 729 podnikateľských subjektov. Najväčšie až 96,9 % zastúpenie podľa veľkostnej kategórie tvorili mikropodniky. V absolútnom vyjadrení bolo na konci roku 2015 evidovaných 515 236 aktívnych mikropodnikov. Najmenší podiel iba 0,1% z celkového počtu podnikateľských subjektov tvorili veľké podniky. Celkovo MSP tvorilo 99,9% čo v absolútnom vyjadrení predstavuje 531 063 podnikateľských subjektov.

Z celkového počtu podnikateľských subjektov podľa právnej formy na konci roku 2015 skoro dve tretiny (59,52%) tvorili živnostníci. Viac ako jednu tretinu (36,35%) tvorili podniky.

Tabuľka č.1: Počet podnikateľských subjektov podľa jednotlivých právnych foriem a veľkostných kategórií podnikov k 31.12.2015

Veľkostné kategórie/ právne formy	Podniky	Živnostníci	Slobodné povolania	SHR	Spolu	
					abs.	v %
Mikropodniky (0 – 9)	178 095	315 182	17 657	4 302	515 236	96,9%
Malé podniky (10 – 49)	11 721	1 215	39	9	12 984	2,4%
Stredné podniky (50 – 249)	2 780	63	0	0	2 843	0,5%
Veľké podniky (250 a viac)	666	0	0	0	666	0,1%
Spolu MSP (0 – 249)	192 596	316 460	17 696	4 311	531 063	99,9%
Spolu podnikateľské subjekty	193 262	316 460	17 696	4 311	531 729	100,0%

Zdroj: Štatistický úrad SR, spracované SBA. V údajoch ŠÚ SR nie sú započítané všetky vzniknuté a zaniknuté subjekty za druhý polrok 2015.

V posledných jedenástich rokoch počet podnikateľských subjektov rastie. V prvej polovici sledovaného obdobia bol nárast vysoký v posledných rokoch je nárast podnikateľských subjektov pozvoľný. V roku 2005 bolo na Slovensku 449 498 podnikateľských subjektov MSP ku koncu roku 2014 už 565 241, čo predstavuje nárast o 25,75%. V roku 2015 je zaznamenaný medziročný pokles. Tento pokles je spôsobený hlavne vplyvom zavedenia novej metodiky ŠÚ SR pre stanovenie aktivity subjektu¹.

¹ Za ekonomicky aktívny subjekt sa považuje ŠÚ SR subjekt, ktorý mal v sledovanom referenčnom období zamestnancov, tržby alebo investície. K stanoveniu aktivity využil ŠÚ SR aj údaje z administratívnych zdrojov o platiteľoch zdravotného poistenia.

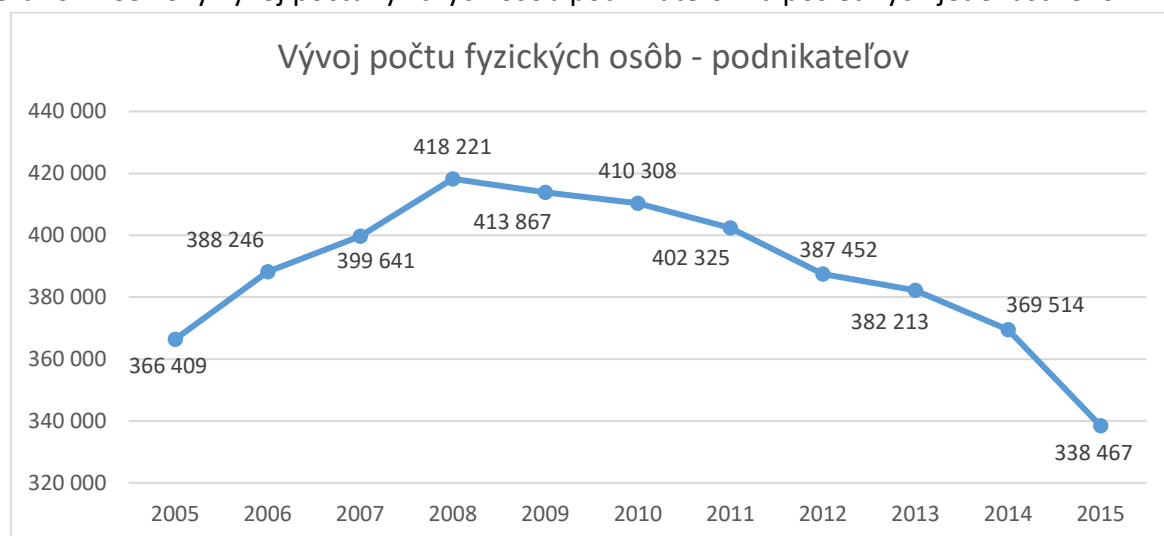
Graf č.1: Vývoj počtu podnikateľských subjektov MSP za posledných jedenásť rokov

Zdroj: Štatistický úrad SR, spracované SBA

2.1. Podnikateľské subjekty – FO

V roku 2015 tvorili fyzické osoby – podnikatelia takmer dve tretiny (63,7%) z celkového počtu malých a stredných podnikov na Slovensku. V absolútnom vyjadrení bolo na konci roku 2015 evidovaných 338 467 fyzických osôb – podnikateľov. Z celkového počtu fyzických osôb podnikateľov bolo 316 460 živnostníkov, 17 696 osôb podnikajúcich v slobodných povolaniach a 4 311 samostatne hospodáriacich roľníkov.

V období posledných jedenástich rokoch sa počet fyzických osôb podnikateľov menil. Od roku 2005 do roku 2008 počet podnikateľov – FO rástol. Za toto obdobie počet podnikateľov - FO vzrástol o 51 812 čo predstavuje nárast o 14,14%. Od roku 2008 počet podnikateľov – FO pozvoľne klesá. V roku 2015 bol pokles spôsobený hlavne vplyvom zavedenia novej metodiky ŠÚ SR pre stanovenie aktivity subjektu.

Graf č.2: Celkový vývoj počtu fyzických osôb podnikateľov za posledných jedenásť rokov

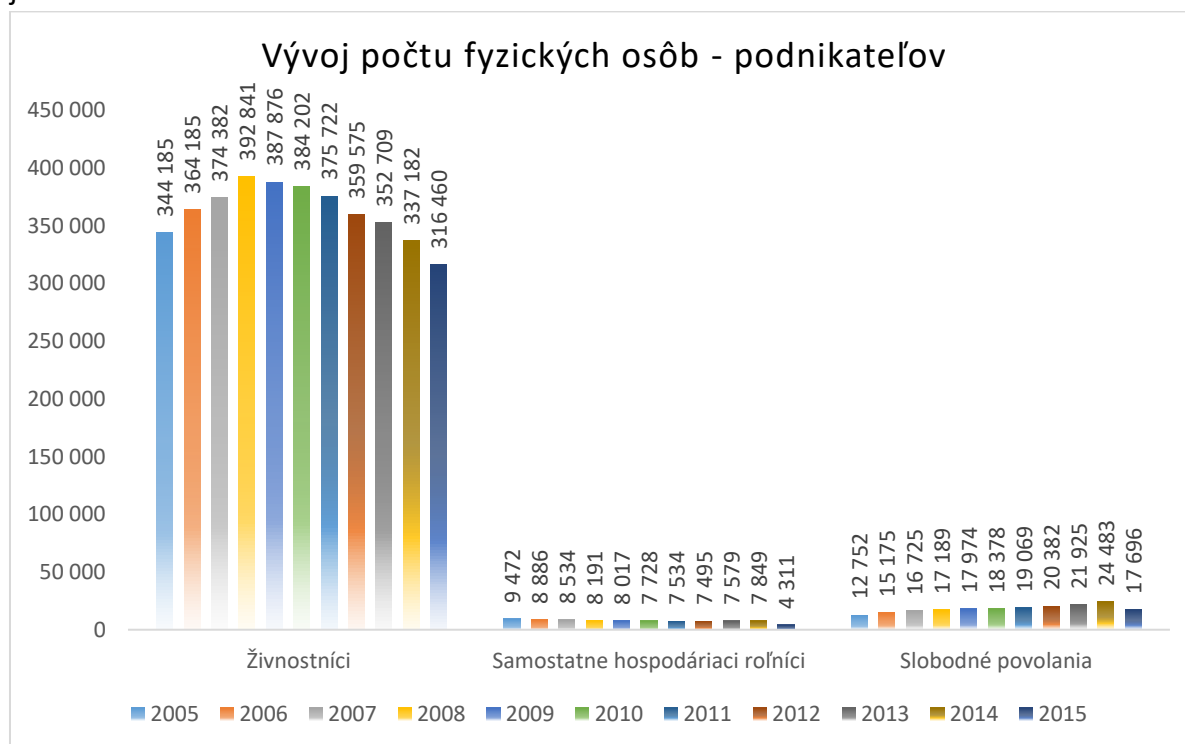
Zdroj: Štatistický úrad SR, spracované SBA

Keďže živnostníci majú najväčšie zastúpenie v skupine fyzických osôb podnikateľov ich vývojový trend je rovnaký ako celkový v rámci skupiny. Od roku 2005 do roku 2008 počet živnostníkov rástol. Za toto obdobie počet živnostníkov vzrástol o 48 656 čo predstavuje nárast o 14,14%. Od roku 2008 počet živnostníkov pozvoľne klesá.

Za posledných 11 rokov celkový počet samostatne hospodáriacich roľníkov klesol. Od roku 2005 do roku 2012 počet samostatne hospodáriacich roľníkov klesal, následne dva roky pozvoľne rástol tento počet a zavedením novej metodiky ŠÚ SR rapídne klesol na 4 311.

Počet slobodných povolání má rastúci trend za celé sledované obdobie okrem posledného roka.

Graf č.3: Vývoj počtu jednotlivých právnych foriem fyzických osôb podnikateľov za posledných jedenásť rokov

Zdroj: Štatistický úrad SR, spracované SBA

2.2. Podnikateľské subjekty – právnické osoby

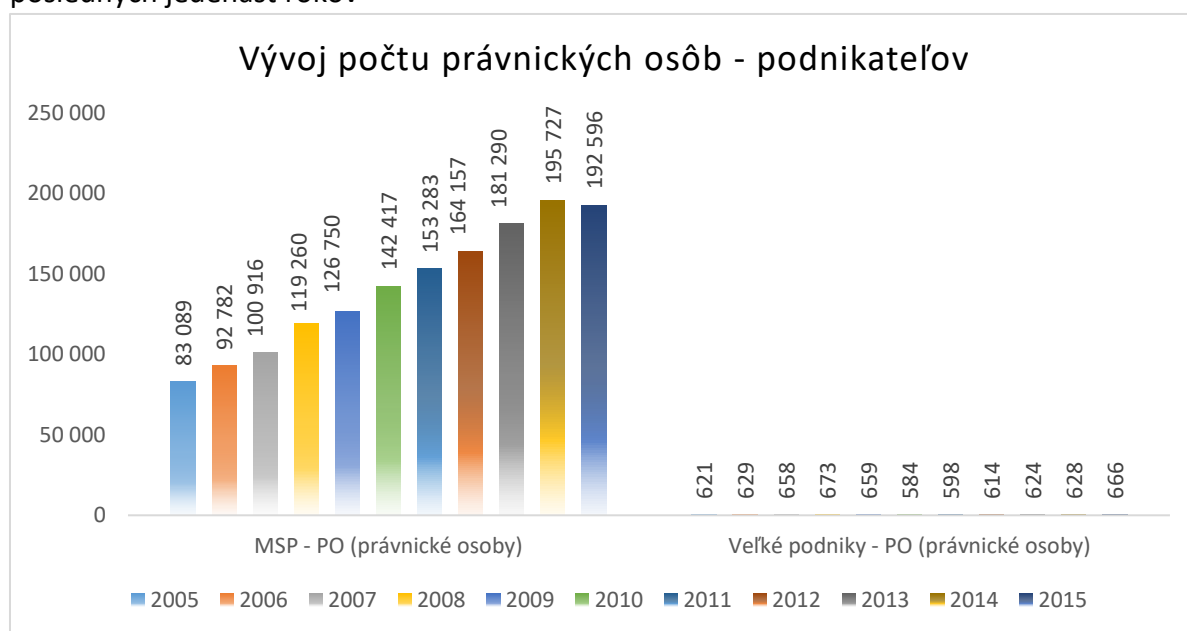
V roku 2015 tvorili právnické osoby – podnikatelia viac ako jednu tretinu (36,3%) z celkového počtu malých a stredných podnikov na Slovensku. V absolútnom vyjadrení bolo na konci roku 2015 evidovaných 192 596 právnických osôb – podnikateľov v MSP.

V období posledných jedenásť rokoch celkový počet právnických osôb podnikateľov rástol. Za toto sledované obdobie počet podnikateľov právnických osôb vzrástol o 109 552 čo predstavuje nárast o 130,87%.

Graf č.4: Celkový vývoj počtu právnických osôb podnikateľov za posledných jedenásť rokov

Zdroj: Štatistický úrad SR, spracované SBA

Z celkového počtu za rok 2015 bolo právnických osôb podnikateľov 192 596 v MSP a 666 vo veľkostnej kategórii veľkých podnikov.

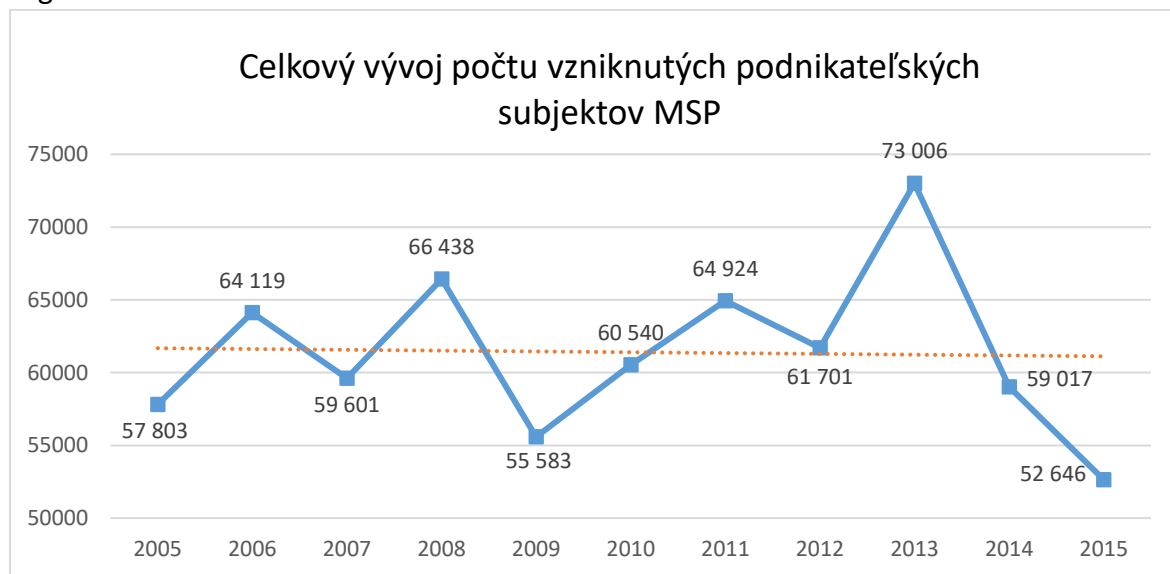
Graf č.5: Vývoj počtu jednotlivých právnych foriem právnických osôb podnikateľov za posledných jedenásť rokov

Zdroj: Štatistický úrad SR, spracované SBA

3. Vzniky podnikateľských subjektov

V období posledných jedenástich rokoch sa počet vzniknutých podnikateľských subjektov MSP menil. Bol v intervale od 52 646 (rok 2015) až po hodnotu 73 006 (rok 2013) vznikov podnikateľských subjektov za rok.

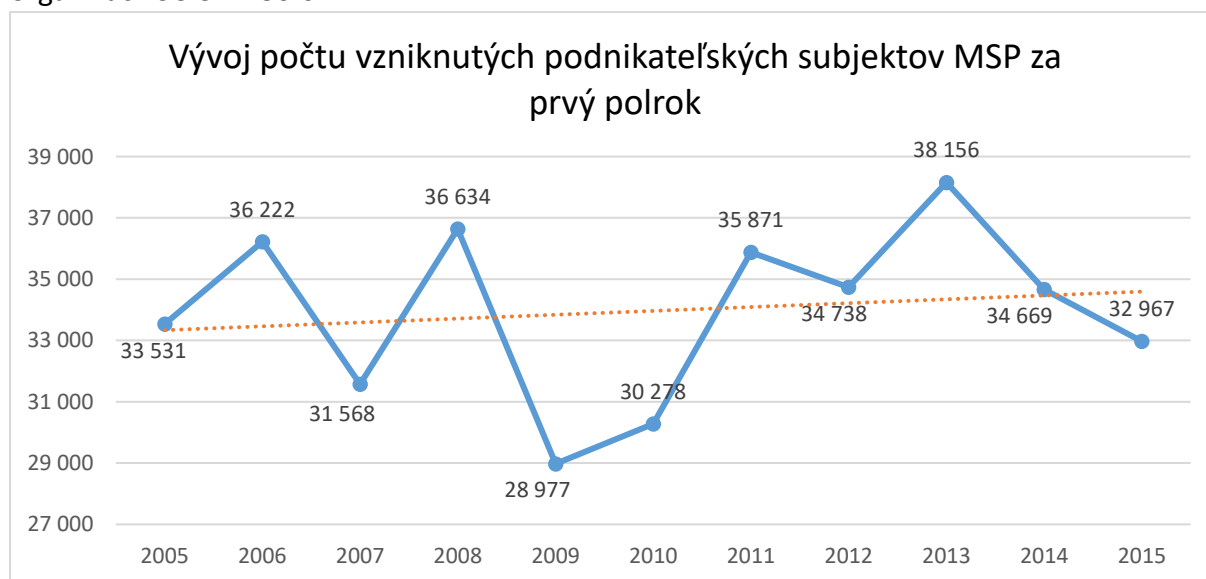
Graf č.6: Celkový počet vzniknutých podnikateľských subjektov na základe údajov z registra organizácií ŠÚ SR k 31.12.

Zdroj: Register organizácií ŠÚ SR, spracované SBA.

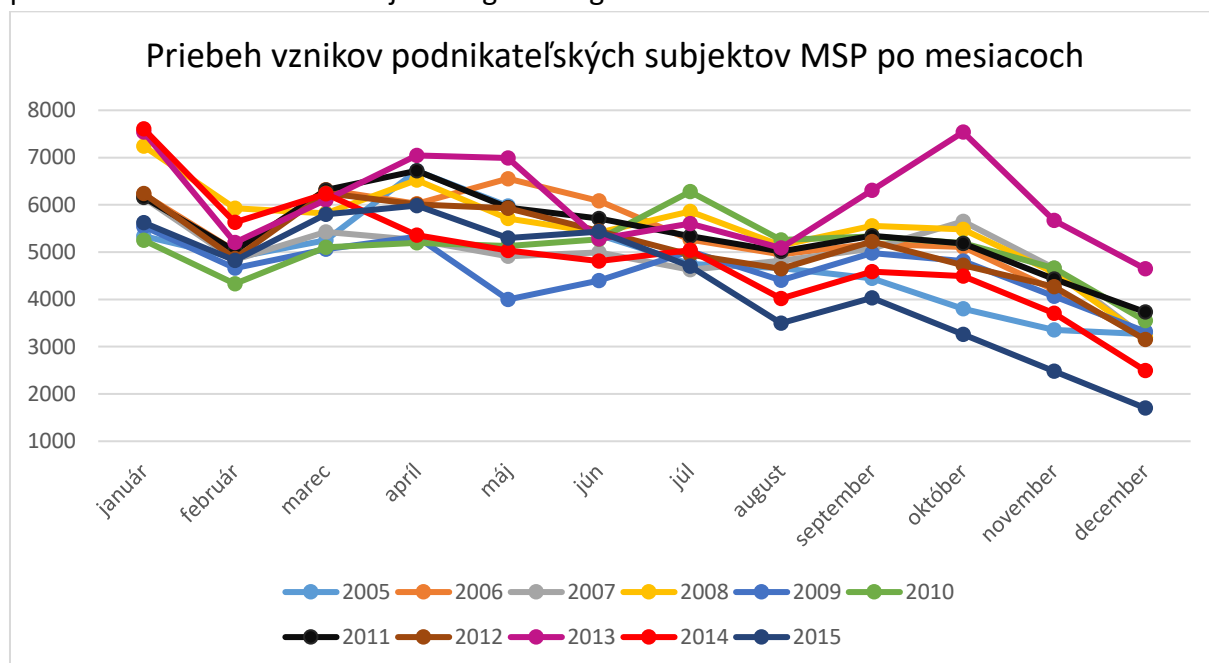
Podľa grafu číslo 7 sa dá predpokladať že počet vzniknutých podnikateľských subjektov je v roku 2015 obdobne ako po iné roky, pokles vznikol v druhom polroku (viď. Graf 8).

Graf č.7: Celkový počet vzniknutých podnikateľských subjektov na základe údajov z registra organizácií ŠÚ SR k 30.6.

Zdroj: Register organizácií ŠÚ SR, spracované SBA.

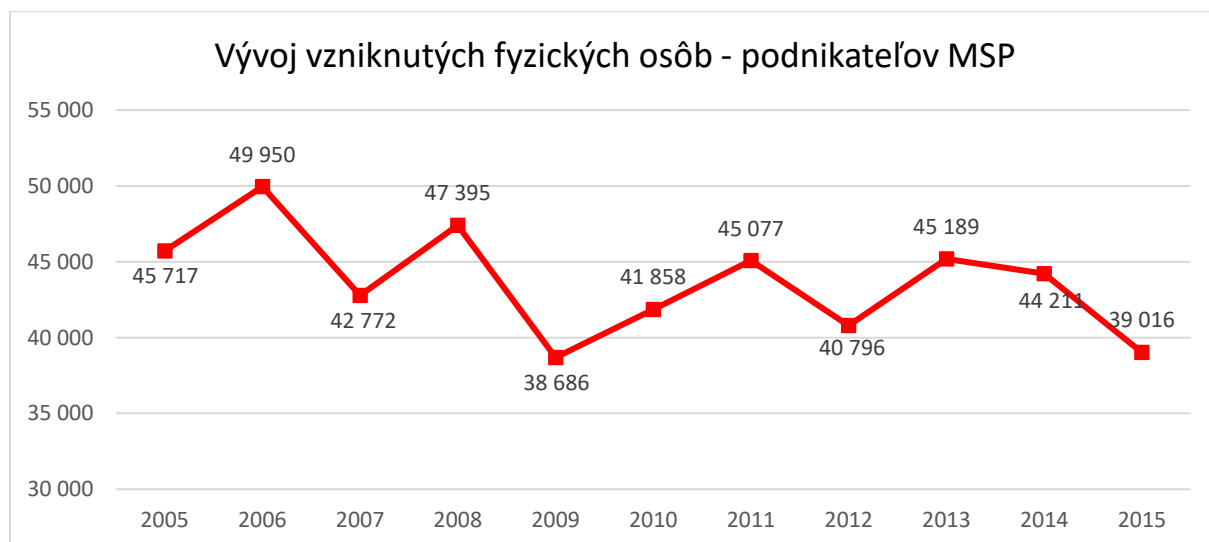
Graf č.8: Priebeh vzniknutých podnikateľských subjektov MSP za posledných jedenásť rokov po mesiacoch na základe údajov z registra organizácií ŠÚ SR k 31.12.

Zdroj: Register organizácií ŠÚ SR, spracované SBA.

Celkový vývoj vzniknutých fyzických osôb podnikateľov MSP za posledných jedenásť rokov je uvedený v grafe č.9. V jednotlivých rokoch sa počet vzniknutých podnikateľov FO MSP pohyboval v rozpätí 38 685 (rok 2015) až po hodnotu 49 950 (rok 2006).

Graf č.9: Celkový vývoj vzniknutých fyzických osôb podnikateľov MSP za posledných desať rokov

Zdroj: Register organizácií ŠÚ SR, spracované SBA.

Celkový vývoj vzniknutých právnických osôb podnikateľov MSP za posledných jedenásť rokov je uvedený v grafe č.10. Počet vznikov v jednotlivých rokoch má pozvoľne rastúci priebeh okrem posledných dvoch rokov kedy bol počet vznikov jeden z najnižších. V 2013 bol nárast vznikov právnických osôb podnikateľov MSP najvyšší za sledované obdobie až 27 817.

Graf č.10: Celkový vývoj vzniknutých právnických osôb podnikateľov MSP za posledných jedenásť rokov

Zdroj: Register organizácií ŠÚ SR, spracované SBA.

3.1. Vzniky podnikateľských subjektov podľa právnych foriem

Pri podrobnejšom sledovaní vzniknutých podnikateľských subjektov podľa právnej formy majú najvyšší podiel živnostníci.

Počet vznikov právnických osôb podnikateľov v jednotlivých rokoch má pozvoľne rastúci priebeh okrem posledných dvoch rokov, kedy bol počet vznikov jeden z najnižších. V 2013 bol nárast vznikov právnických osôb podnikateľov MSP najvyšší za sledované obdobie až 27 817.

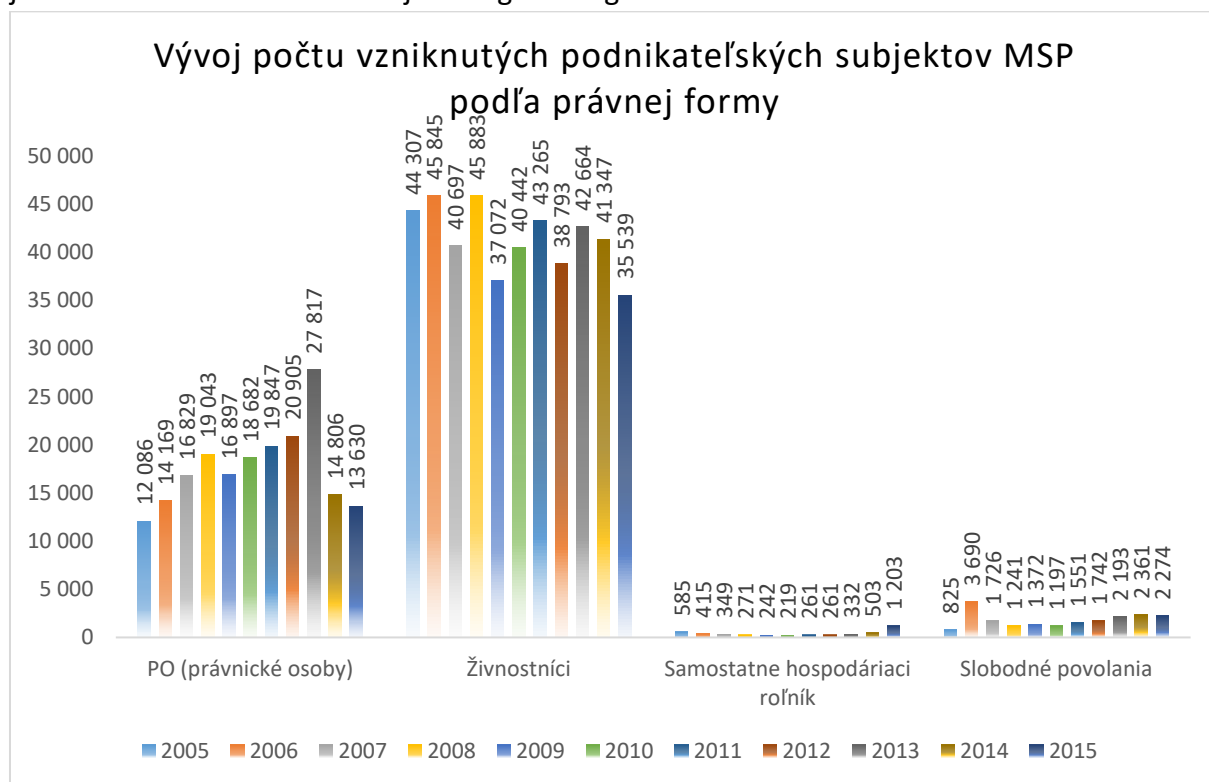
Počet vznikov živnostníkov v jednotlivých rokoch sa mení. V roku 2009 a 2015 bol najnižší počet vzniknutých živnostníkov (35 539 a 37 072). V roku 2008 a 2006 bol nárast vznikov živnostníkov najvyšší za sledované obdobie až 45 883 a 45 845.

Počet vznikov samostatne hospodáriacich roľníkov sa pohybuje v rozpätí 219 (rok 2010) až 1 203 (rok 2015).

Počet vznikov slobodných povolání bol najvyšší v roku 2006 kedy vzniklo až 3 690 nových subjektov v slobodnom povolaní. Od roku 2010 počet vzniknutých slobodných povolání pozvoľne stúpa, dovtedy od roku 2006 mal klesajúci charakter.

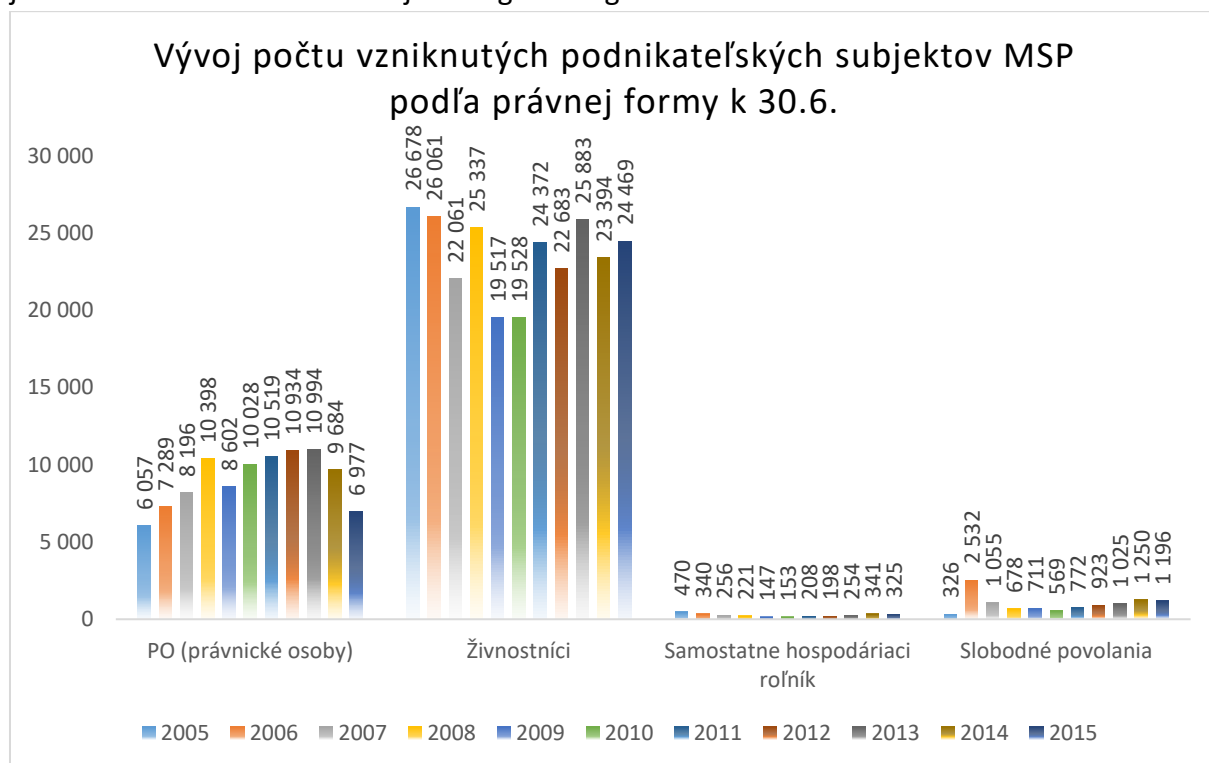
V grafe č. 12 je vývoj vzniknutých jednotlivých právnych foriem podnikateľov MSP za posledných jedenásť rokov k 30.6. v daných rokoch. V prílohe sú vložené grafy vznikov jednotlivých podnikateľských subjektov po mesiacoch.

Graf č.11: Vývoj vzniknutých jednotlivých právnych foriem podnikateľov MSP za posledných jedenásť rokov na základe údajov z registra organizácií ŠÚ SR k 31.12.

Zdroj: Register organizácií ŠÚ SR, spracované SBA.

Graf č.12: Vývoj vzniknutých jednotlivých právnych foriem podnikateľov MSP za posledných jedenásť rokov na základe údajov z registra organizácií ŠÚ SR k 30.6.

Zdroj: Register organizácií ŠÚ SR, spracované SBA.

3.2. Vzniky podnikateľských subjektov podľa odvetvovej štruktúry

Pri podrobnejšom sledovaní vzniknutých podnikateľských subjektov podľa odvetvovej štruktúry majú najvyšší podiel obchodné služby.

Počet vznikov v pôdohospodárstve od roku 2007 do 2009 klesal a od roku 2010 pozvoľne rastie. V 2014 bol nárast vznikov v odvetví pôdohospodárstva najvyšší za sledované obdobie a to 4 294.

Počet vznikov v priemysle sa jednotlivých rokoch sa mení. V roku 2007 a 2008 bol najvyšší počet vzniknutých podnikateľských subjektov v priemysle (11 719 a 10 032). V roku 2009 bolo najmenej vznikov za sledované obdobie iba 5 919 podnikateľských subjektov.

V stavebníctve sa počet vznikajúcich podnikateľských subjektov mení. Najvyšší počet vzniknutých podnikateľských subjektov v tomto odvetví bol v roku 2008 a to 15 743. V roku 2007 bol nárast vznikov v stavebníctve najnižší za sledované obdobie iba 10 214 podnikateľských subjektov.

Počet vznikov v odvetví obchodu klesá. V roku 2014 vzniklo iba 6 266 nových subjektov v tomto odvetví.

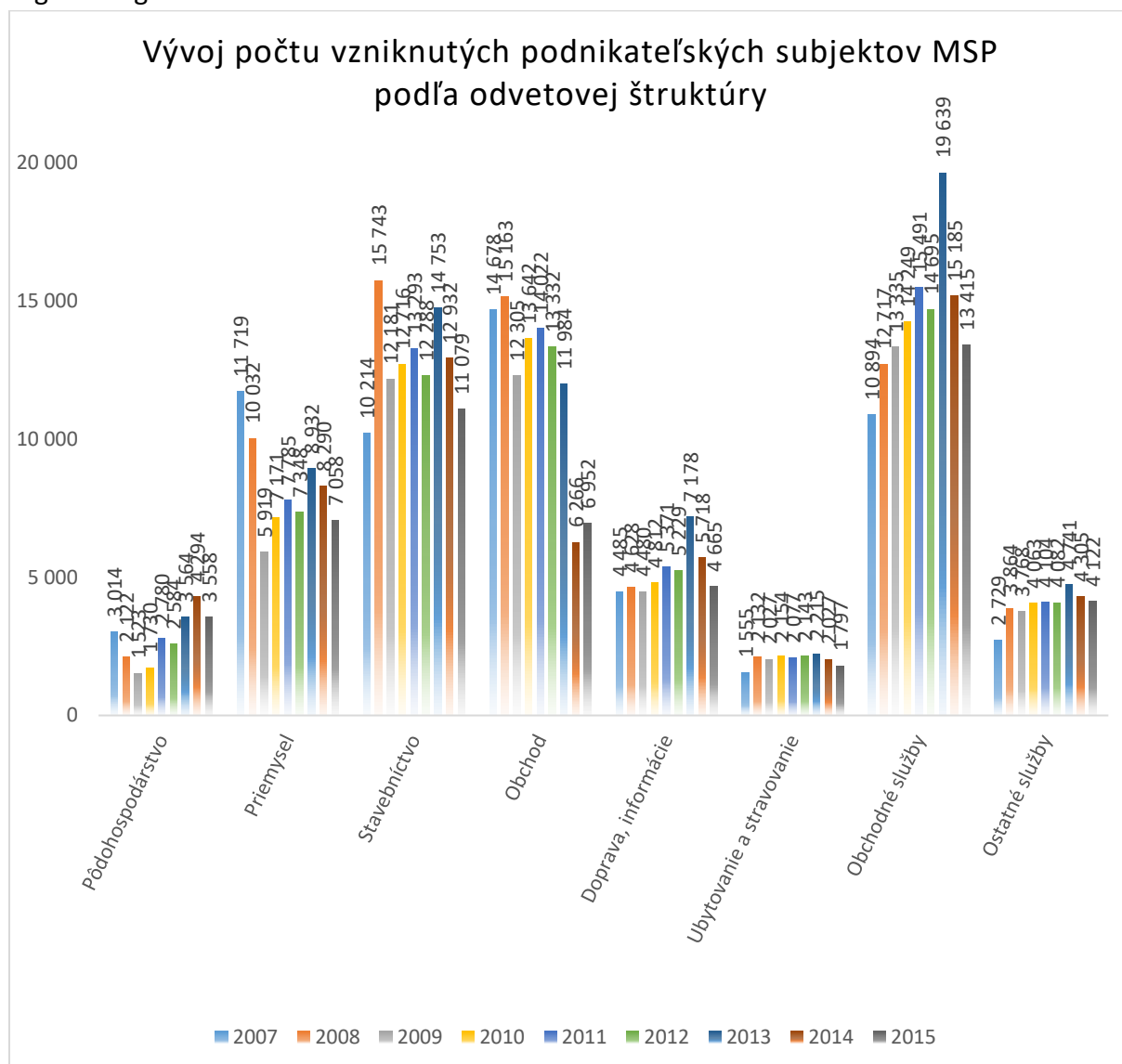
Počet vznikov v doprave a informáciách od roku 2007 do 2014 pozvoľne rastie iba v roku 2013 bol nárast prudký, vzniklo až 7 178 podnikateľských subjektov.

V odvetví ubytovania a stravovania je počet vzniknutých podnikateľských subjektov ustálený a pohybuje sa od 2 027 až 1 797, jedine v roku 2007 vzniklo iba 1 555 podnikateľských subjektov.

V obchodných službách počet vznikajúcich podnikateľských subjektov pozvoľne rastie. Najvyšší počet vzniknutých podnikateľských subjektov v tomto odvetví bol v roku 2013 a to až 19 639. V roku 2007 bol počet vznikov v odvetví obchodných služieb najnižší za sledované obdobie iba 10 894 podnikateľských subjektov.

Počet vznikov podnikateľských subjektov v odvetví ostatných služieb je ustálený a pohybuje sa od 3 768 až 4 305, jedine v roku 2007 vzniklo iba 2 729 podnikateľských subjektov a v roku 2013 vzniklo až 4 741 podnikateľských subjektov v odvetví ostatných služieb.

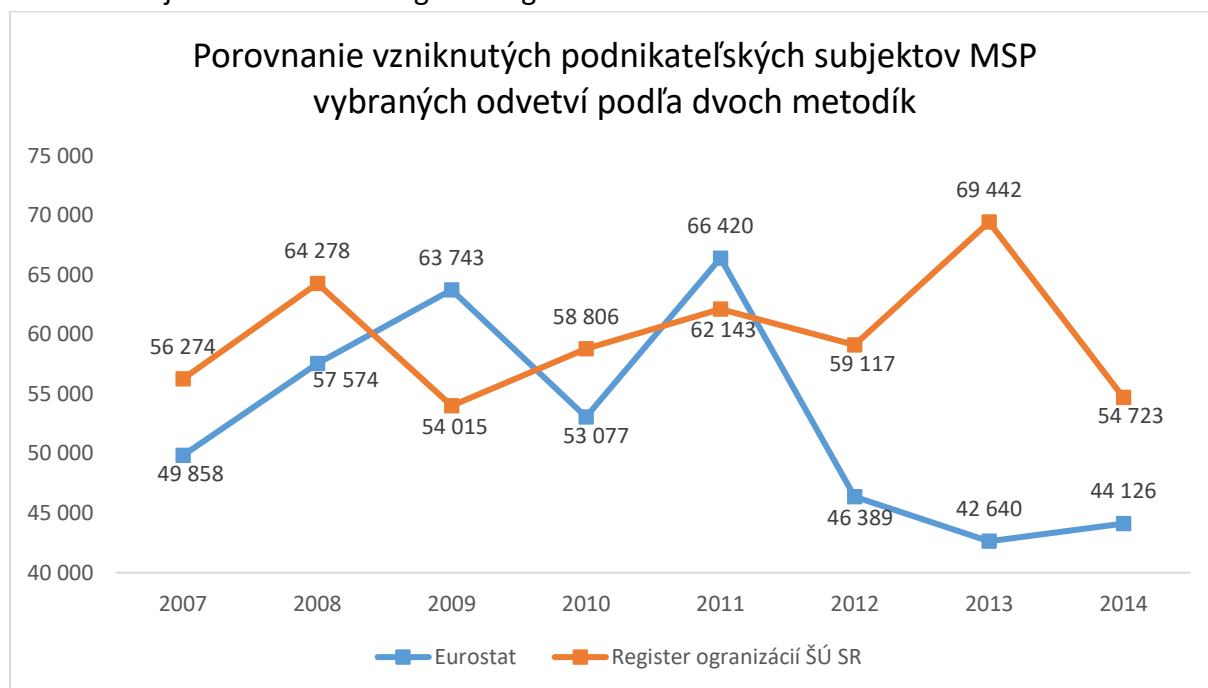
Graf č.13: Počet vzniknutých podnikateľských subjektov podľa odvetví na základe údajov z registra organizácií ŠÚ SR k 31.12.

Zdroj: Register organizácií ŠÚ SR, spracované SBA.

Pre porovnanie sme vytvorili graf ktorý znázorňuje rozdiel vyhodnotenia vzniknutých podnikateľských subjektov podľa vybraných odvetví z údajov Eurostatu a Registra organizácií ŠÚ SR, ktoré sme spracovali.

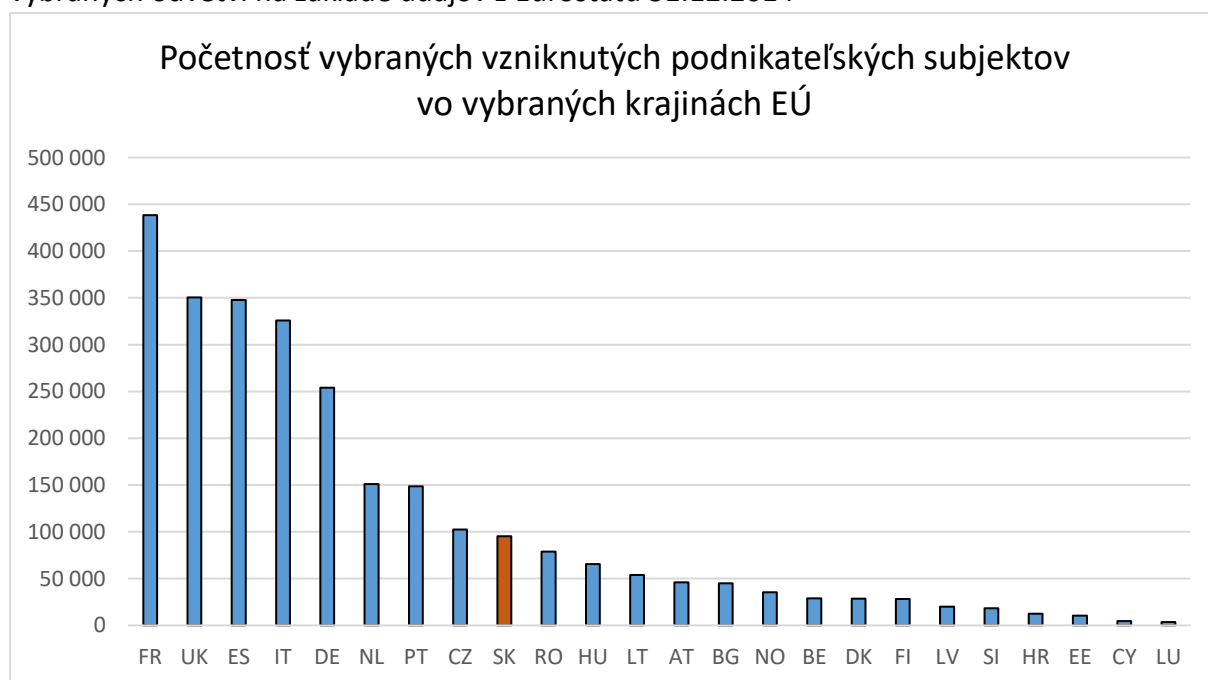
Graf č.14: Porovnanie vzniknutých podnikateľských subjektov MSP vybraných odvetví na základe údajov z Eurostatu a registra organizácií ŠÚ SR k 31.12.

Zdroj: Eurostat, Register organizácií ŠÚ SR, spracované SBA.

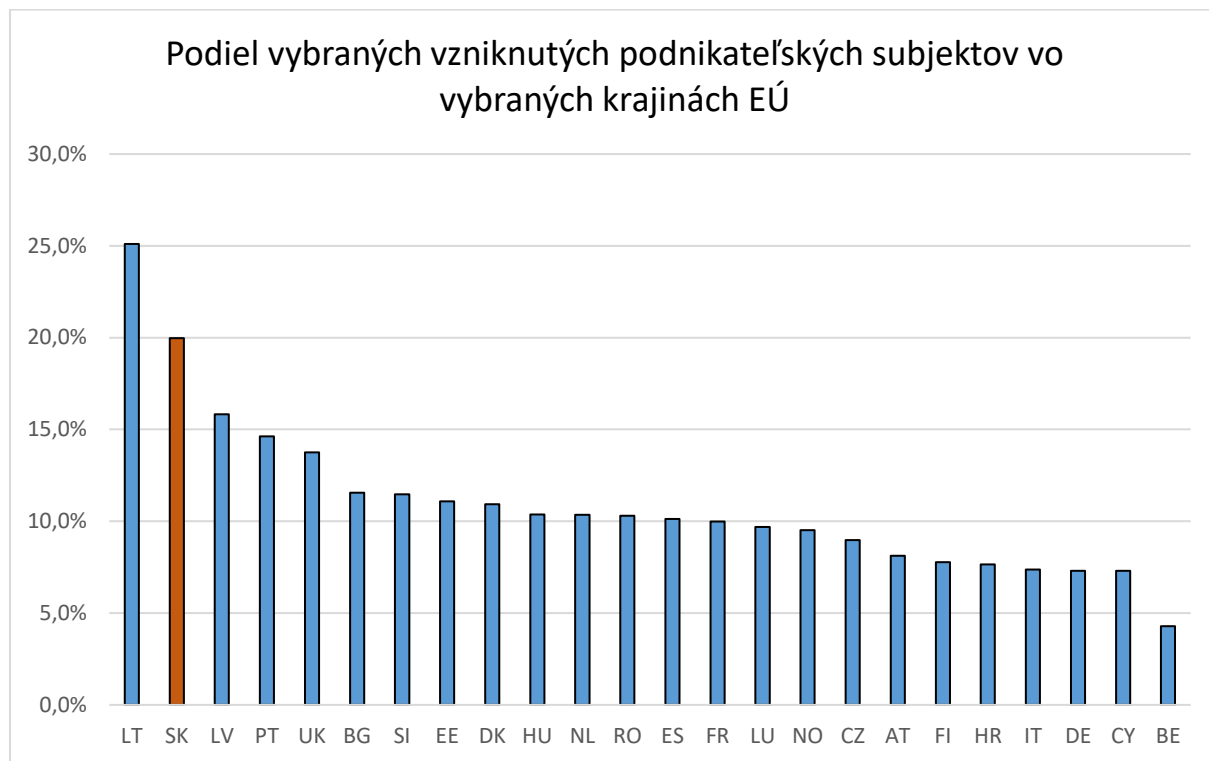
Z údajov Eurostatu sme spracovali aj porovnanie vzniknutých podnikateľských subjektov na Slovensku a v krajinách EÚ za rok 2014 vo vybraných odvetviach. V početnosti sa Slovensko umiestnilo na 9. mieste. Pri podiele vzniknutých podnikateľských subjektov sa Slovensko umiestnilo na 2. mieste.

Graf č.15: Porovnanie vzniknutých podnikateľských subjektov vybraných krajín EÚ a vybraných odvetví na základe údajov z Eurostatu 31.12.2014

Zdroj: Eurostat, spracované SBA.

Graf č.16: Podiel vzniknutých podnikateľských subjektov s celkovým počtom podnikateľských subjektov vo vybraných odvetviach na základe údajov z Eurostatu vo vybraných krajinách EÚ k 31.12.2014

Zdroj: Eurostat, spracované SBA.

3.3. Vzniky podnikateľských subjektov podľa sídla

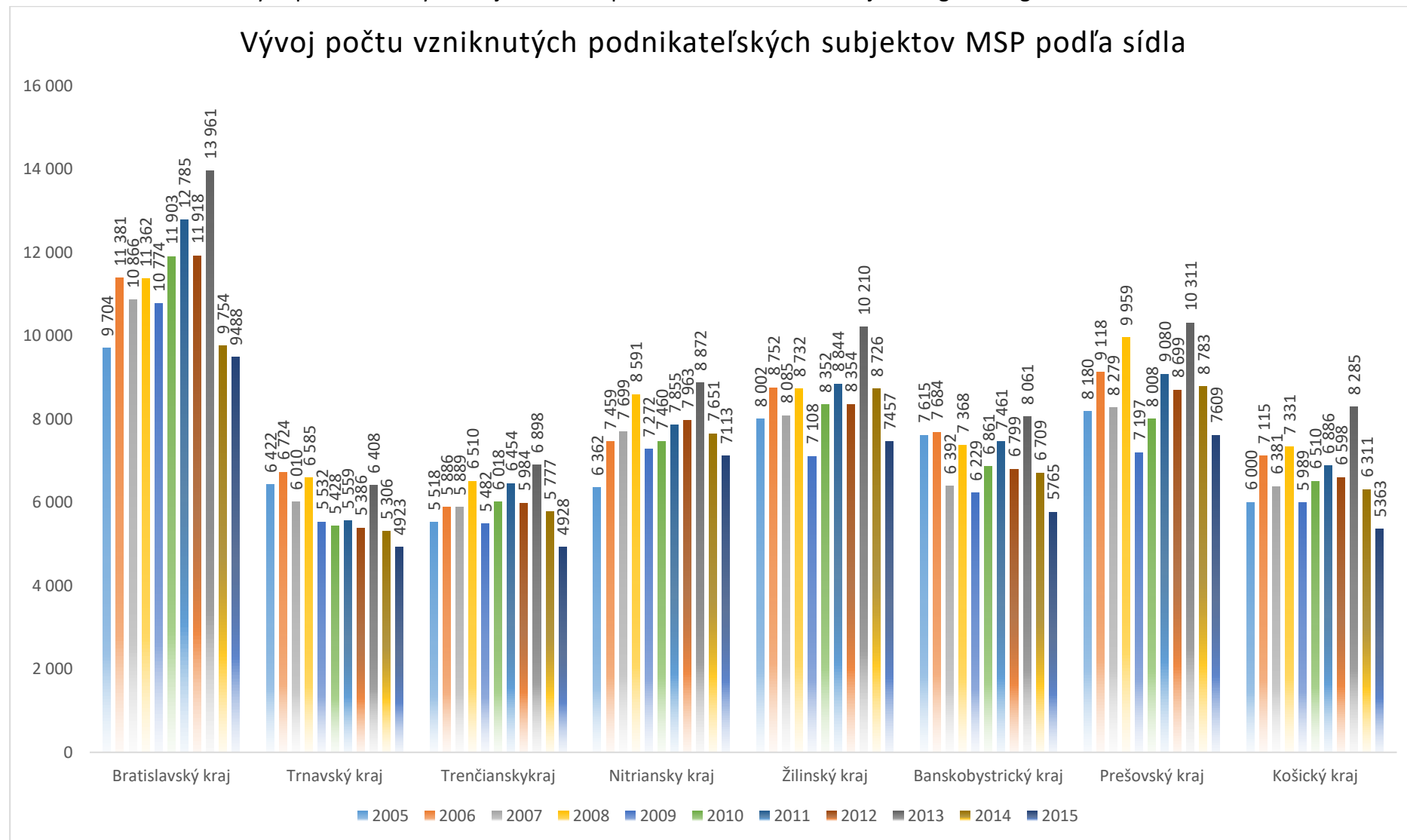
V Bratislavskom kraji vzniká každoročne najviac podnikateľských subjektov MSP. Počet vzniknutých podnikateľských subjektov sa každý rok mení. V roku 2013 vzniklo v každom kraji okrem Trnavského kraja najviac podnikateľských subjektov v sledovanom období.

V Bratislavskom kraji v sledovanom období vznikalo každoročne od 9 488 (rok 2015) až do 13 961 (rok 2013) nových podnikateľských subjektov.

Druhý najväčší podiel vzniknutých podnikateľských subjektov vzniká v Prešovskom kraji od 7 197 (rok 2009) až po 10 311 (rok 2013).

Najmenej nových podnikateľských subjektov vzniká v Trnavskom kraji od 4 923 (rok 2015) až 6 724 (rok 2006).

Graf č.17: Počet vzniknutých podnikateľských subjektov MSP podľa sídla na základe údajov z registra organizácií ŠÚ SR k 31.12.

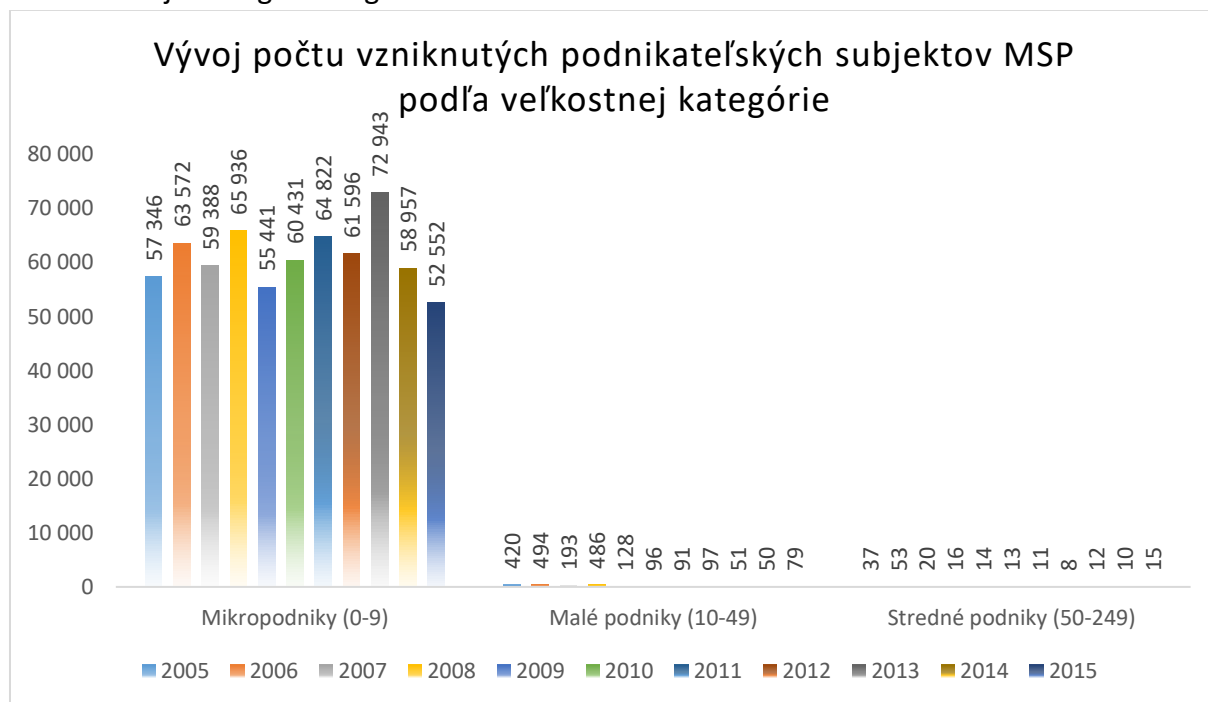

Zdroj: Register organizácií ŠÚ SR, spracované SBA.

3.4. Vzniky podnikateľských subjektov podľa veľkostnej kategórie

Každoročne vzniká najviac mikropodnikov (0 – 9 zamestnancov), každoročne vznikajú aj malé podniky (10 – 49 zamestnancov) ich počet ale klesá. V roku 2005 vzniklo 420 podnikateľských subjektov v tejto skupine a v roku 2014 už iba 50. Každoročne klesá aj počet novovytvorených podnikateľských subjektov v kategórii stredné podniky.

Graf č.18: Počet vzniknutých podnikateľských subjektov MSP podľa veľkostnej kategórie na základe údajov z registra organizácií ŠÚ SR k 31.12.

Zdroj: Register organizácií ŠÚ SR, spracované SBA.

3.5. Začatie podnikateľskej činnosti podľa prieskumu GEM

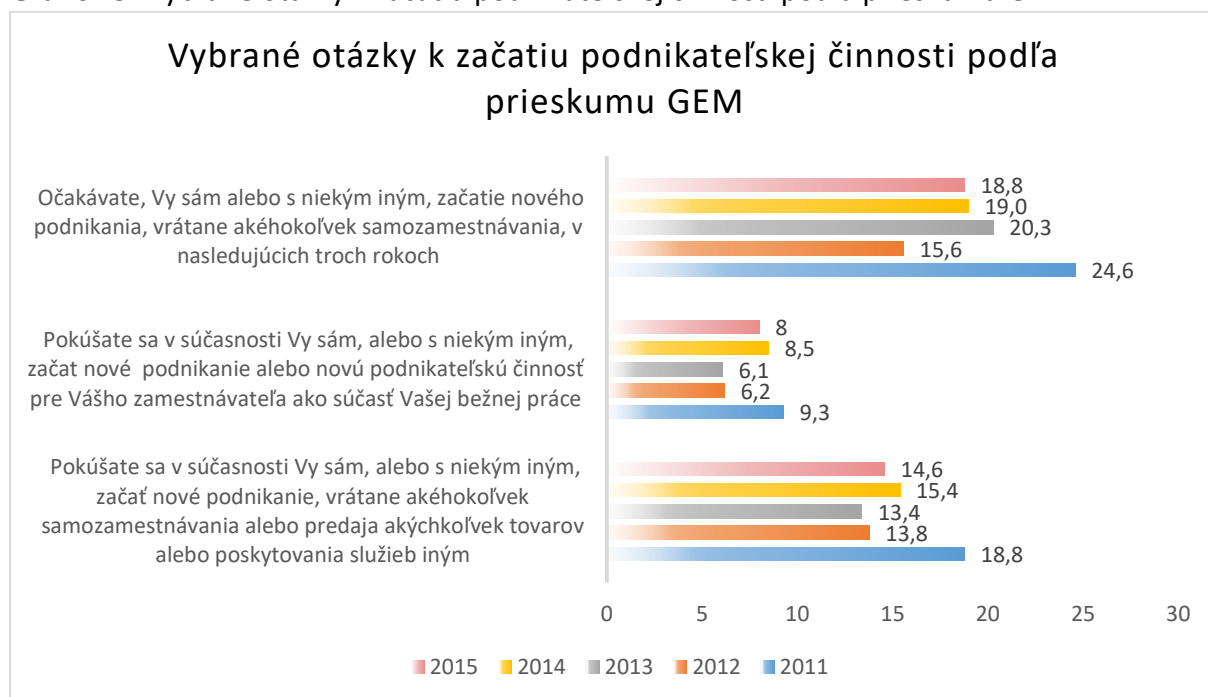
Informácie o začatí podnikateľskej činnosti v podnikaní poskytujú aj výsledky prieskumu GEM - Global Entrepreneurship Monitor, do ktorého sa Slovensko zapojilo po prvýkrát v roku 2011. Hlavnými cieľmi výskumu GEM je odmerať rozdiely v úrovni podnikateľských aktivít medzi krajinami, odhaliť faktory, ktoré odlišujú národné úrovne podnikateľskej aktivity a identifikovať politiky, ktoré môžu zlepšiť národnú úroveň podnikateľskej aktivity. Úlohu hlavného koordinátora vo výskume GEM zastáva Fakulta managementu UK v Bratislave a hlavným partnerom je Slovak Business Agency.

Podľa posledných výsledkov prieskumu GEM 18,8% oslovených (okrem tých ktorí v odpovedi uviedli neviem alebo odmietli odpovedať) očakáva začatie nového podnikania v najbližších troch rokoch. Porovnaním s predchádzajúcimi výsledkami prieskumu sa to každoročne mení.

V súčasnosti sa pokúša začať podnikateľ pre potreby zamestnávateľa 8,0% oslovených (okrem tých ktorí v odpovedi uviedli neviem alebo odmietli odpovedať) v prieskume.

O začatie nového podnikania sa v súčasnosti pokúša 14,6% opýtaných (okrem tých ktorí v odpovedi uviedli neviem alebo odmietli odpovedať).

Graf č.19: Vybrané otázky k začatiu podnikateľskej činnosti podľa prieskumu GEM

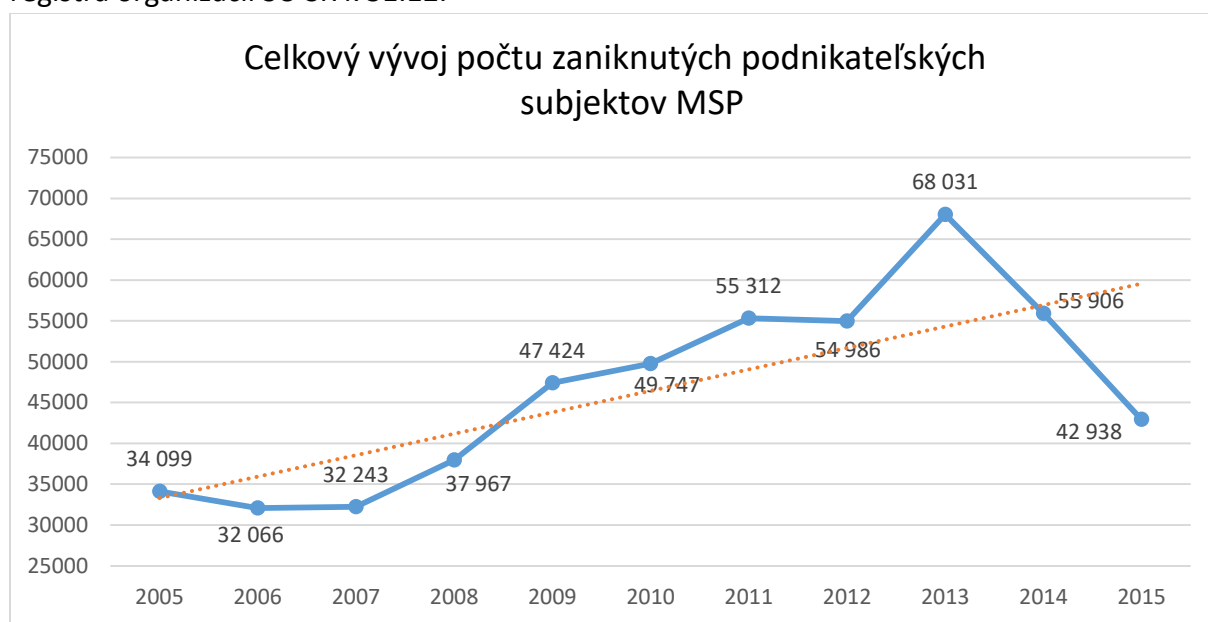

Zdroj: Prieskum GEM, spracované SBA, % súhlasných odpovedí, bez odpovedi neviem a odmietol

4. Zániky podnikateľských subjektov

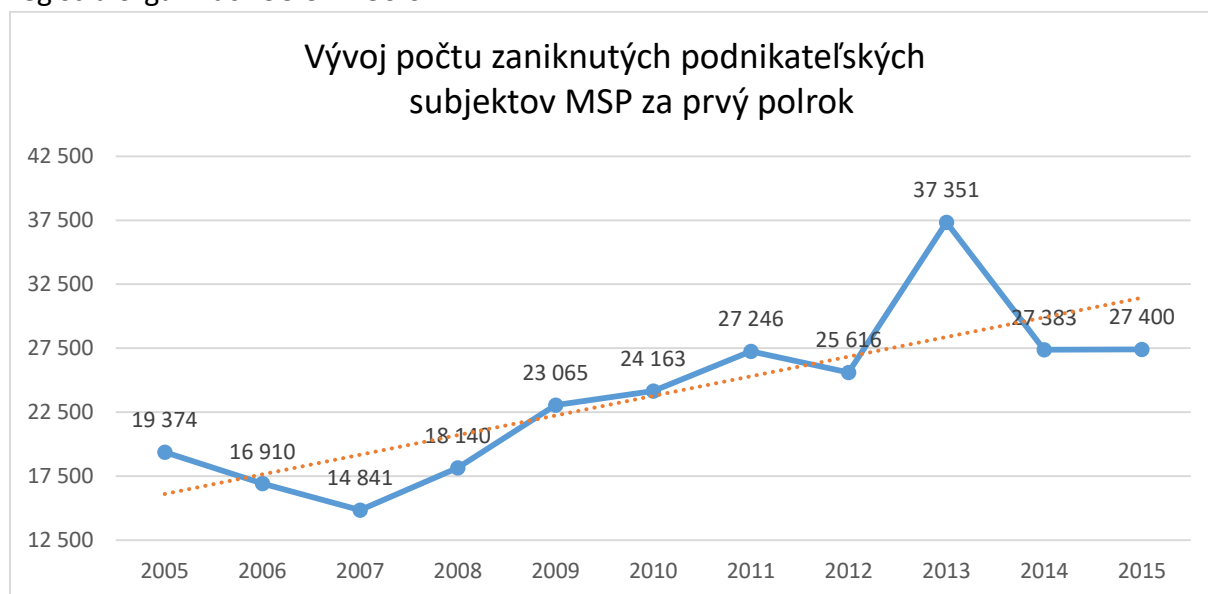
V období posledných jedenástich rokoch ročný počet zaniknutých podnikateľských subjektov MSP pozvoľne stúpa (viď. lineárna spojnice v grafe č 20 a č. 21 vyznačená oranžovou farbou). V roku 2005 zaniklo 34 099 podnikateľských subjektov MSP, v roku 2014 až 55 906. V roku 2013 dokonca zaniklo až 68 031 podnikateľských subjektov MSP.

Graf č.20: Celkový počet zaniknutých podnikateľských subjektov MSP na základe údajov z registra organizácií ŠÚ SR k 31.12.

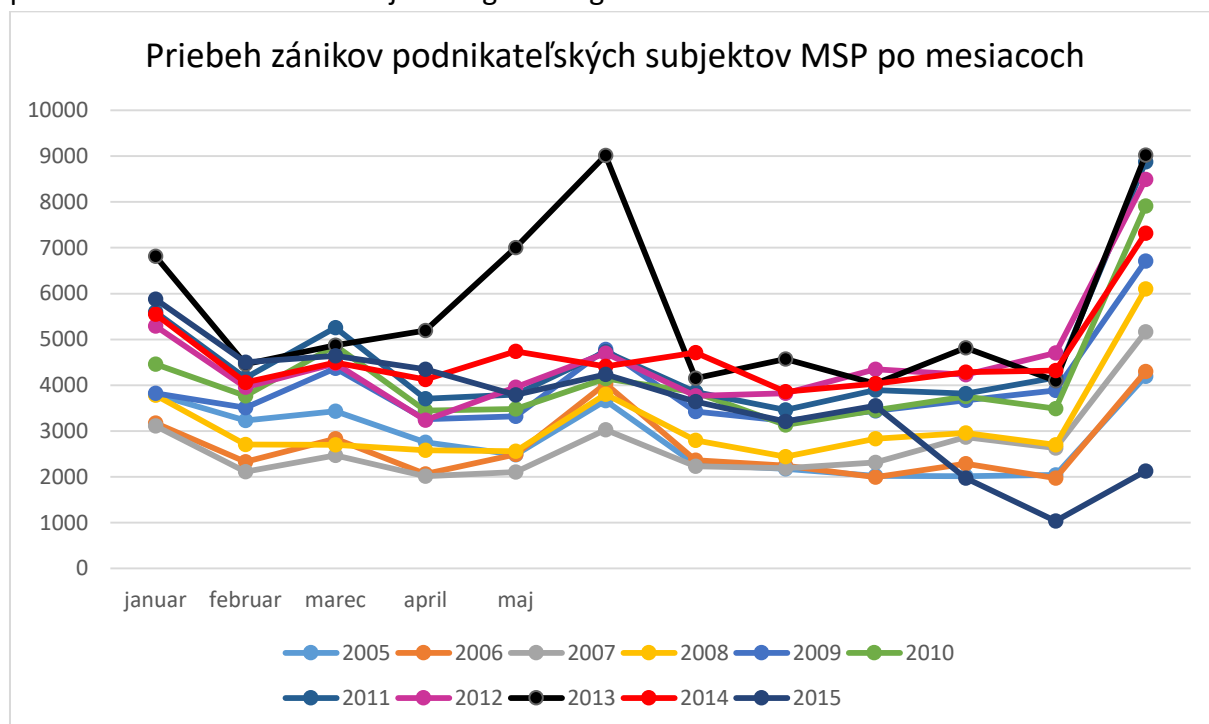
Zdroj: Register organizácií ŠÚ SR, spracované SBA.

Graf č.21: Celkový počet zaniknutých podnikateľských subjektov MSP na základe údajov z registra organizácií ŠÚ SR k 30.6.

Zdroj: Register organizácií ŠÚ SR, spracované SBA.

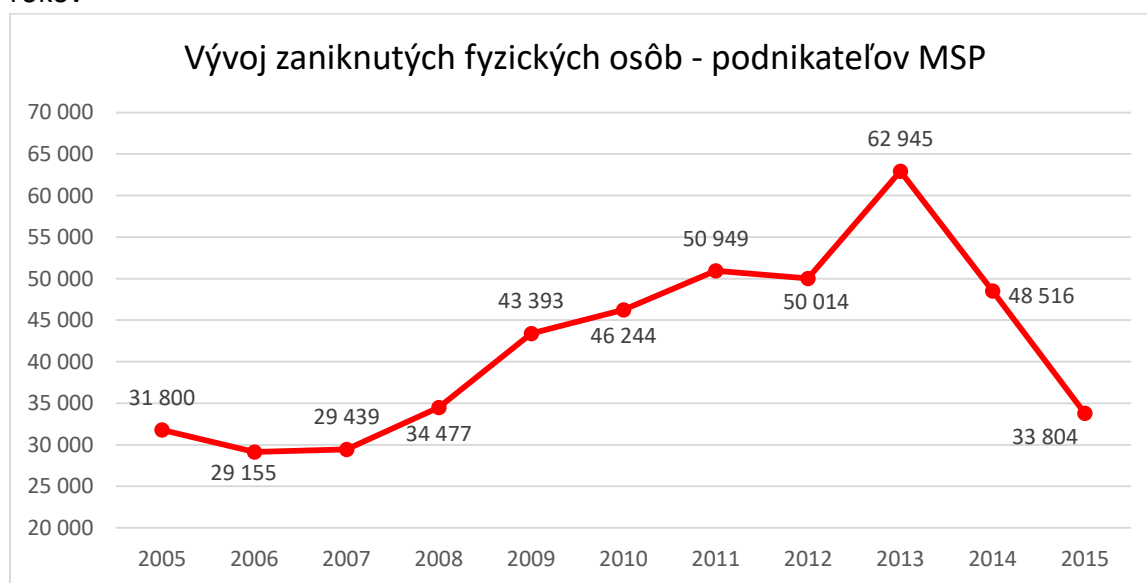
Graf č.22: Priebeh zaniknutých podnikateľských subjektov MSP za posledných jedenásť rokov po mesiacoch na základe údajov z registra organizácií ŠÚ SR k 31.12.

Zdroj: Register organizácií ŠÚ SR, spracované SBA.

Celkový vývoj zaniknutých fyzických osôb podnikateľov MSP za posledných jedenásť rokov je uvedený v Grafe č.23. V jednotlivých rokoch sa počet zaniknutých podnikateľov FO MSP mierne zvyšuje v roku 2005 zaniklo 31 800 fyzických osôb podnikateľov a v roku 2014 ich bolo 48 516 zaniknutých. V roku 2013 zaniklo dokonca až 62 945 podnikateľských subjektov FO podnikateľov MSP.

Graf č.23: Celkový vývoj zaniknutých fyzických osôb podnikateľov MSP za posledných jedenásť rokov

Zdroj: Register organizácií ŠÚ SR, spracované SBA.

Celkový vývoj zaniknutých právnických osôb podnikateľov MSP za posledných jedenásť rokov je uvedený v grafe č.24. Počet zánikov v jednotlivých rokoch má pozvoľne rastúci priebeh okrem posledných dvoch rokov, kedy počet rapídne stúpol v roku 2015 až na hodnotu 9 134.

Graf č.24: Celkový vývoj zaniknutých právnických osôb podnikateľov MSP za posledných jedenásť rokov

Zdroj: Register organizácií ŠÚ SR, spracované SBA.

5.1. Zániky podnikateľských subjektov podľa právnych foriem

Pri podrobnejšom sledovaní zaniknutých podnikateľských subjektov podľa právnej formy majú najvyšší podiel živnostníci.

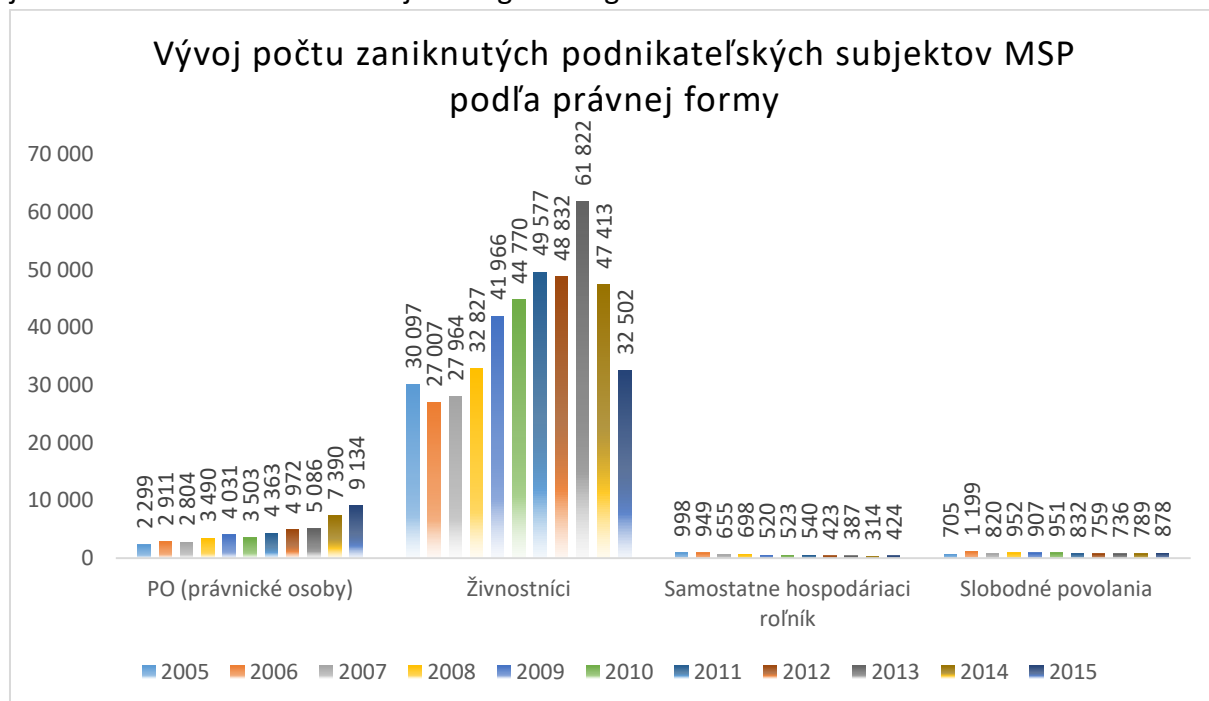
Počet zánikov právnických osôb podnikateľov v jednotlivých rokoch má pozvoľne rastúci priebeh. V 2015 bol nárast zánikov právnických osôb podnikateľov MSP najvyšší za sledované obdobie až 9134.

Počet zánikov v právnej forme živnostníkov má v sledovanom období rastúci trend. V roku 2006 a 2007 bol najnižší počet vzniknutých živnostníkov (27 007 a 27 964). V roku 2013 nárast zánikov živnostníkov najvyšší za sledované obdobie až 61 822.

Počet zánikov samostatne hospodáriacich roľníkov sa znižuje. V roku 2005 zaniklo 998 samostatne hospodáriacich roľníkov v roku 2015 už iba 424.

Počet zaniknutých slobodných povolání bol najvyšší v roku 2006 kedy zaniklo až 1 199 podnikateľských subjektov v slobodnom povolaní. Každoročne sa počet mení a je v rozpätí 705 (rok 2005) až 952 (rok 2008).

Graf č.25: Vývoj zaniknutých jednotlivých právnych foriem podnikateľov MSP za posledných jedenásť rokov na základe údajov z registra organizácií ŠÚ SR k 31.12.

Zdroj: Register organizácií ŠÚ SR, spracované SBA.

5.2. Zániky podnikateľských subjektov podľa odvetvovej štruktúry

Najviac podnikateľských subjektov v sledovanom období zaniká v oblasti obchodu. Počet zaniknutých v tomto odvetví sa pohybuje v rozpätí 10 085 až po 17 650.

Počet zánikov v pôdohospodárstve sa v sledovanom období kolíše je v rozpätí od 1 963 (rok 2015) do 2 808 (rok 2013).

Počet zánikov v priemysle v sledovanom období mierne rastie. V roku 2013 bol najvyšší počet zaniknutých podnikateľských subjektov v priemysle až 10 336. V roku 2008 bolo najmenej zaniknutých podnikateľských subjektov za sledované obdobie iba 5 569.

V stavebníctve počet zanikajúcich podnikateľských subjektov rastie. Najvyšší počet zaniknutých podnikateľských subjektov v tomto odvetví bol v roku 2013 a to 15 503. V roku 2008 bolo 5 611 zaniknutých podnikateľských subjektov v stavebníctve čo je najmenej za sledované obdobie.

Počet zánikov v odvetví obchodu sa v sledovanom období mení. V roku 2013 zaniklo až 17 650 subjektov v tomto odvetví. Najmenej ich zaniklo v roku 2015 a to 10 085.

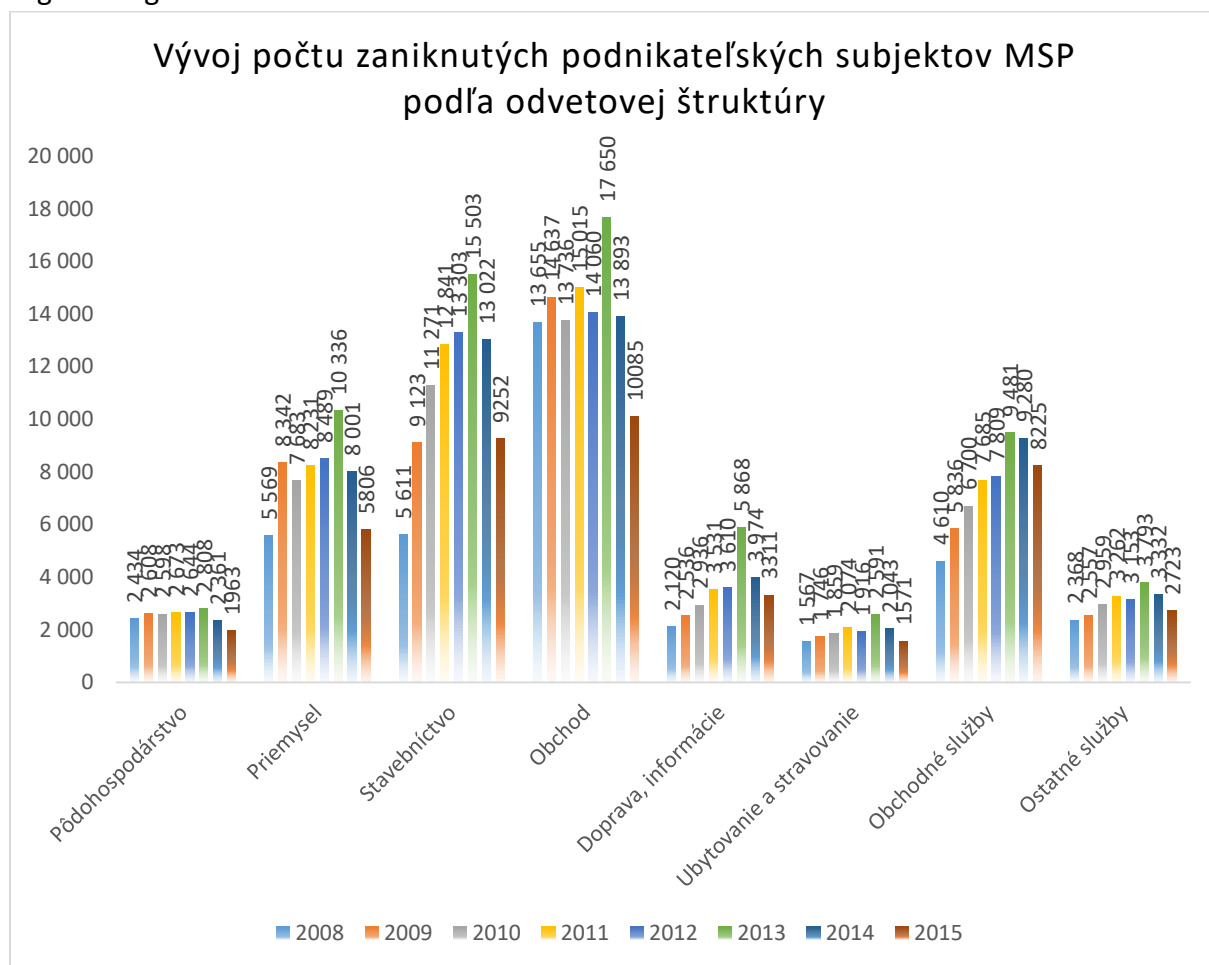
Počet zánikov v doprave a informáciách od roku 2008 do 2015 pozvoľne rastie iba v roku 2013 bol nárast prudký, zaniklo až 5 868 podnikateľských subjektov.

V odvetví ubytovania a stravovania počet zaniknutých podnikateľských subjektov mierne narastá (okrem posledného sledovaného roka) 1 567 bol počet zánikov v roku 2008 a v roku 2014 už 2 043, v roku 2013 zaniklo až 2 591 podnikateľských subjektov. V roku 2015 bol zaznamenaný pokles.

V obchodných službách počet zanikajúcich podnikateľských subjektov rastie. Najvyšší počet zaniknutých podnikateľských subjektov v tomto odvetví bol v roku 2013 a to až 9 481. V roku 2008 bol počet zánikov v odvetví obchodných služieb najnižší za sledované obdobie iba 4 610 podnikateľských subjektov.

Počet zánikov podnikateľských subjektov v odvetví ostatných služieb mierne stúpa (okrem posledného roka) v roku 2008 zaniklo 2 368 podnikateľských subjektov tomto odvetví v roku 2014 už 3 332. V roku 2013 zaniklo až 3 793 podnikateľských subjektov v odvetví ostatných služieb.

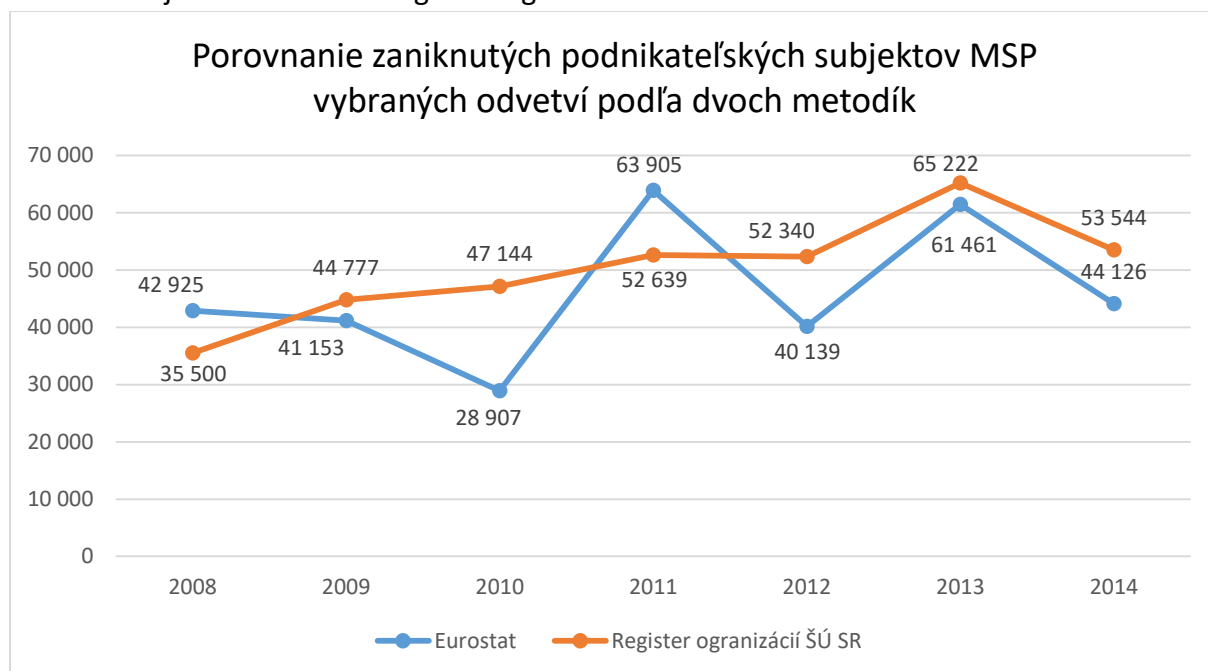
Graf č.24: Počet zaniknutých podnikateľských subjektov podľa odvetví na základe údajov z registra organizácií ŠÚ SR k 31.12.

Zdroj: Register organizácií ŠÚ SR, spracované SBA.

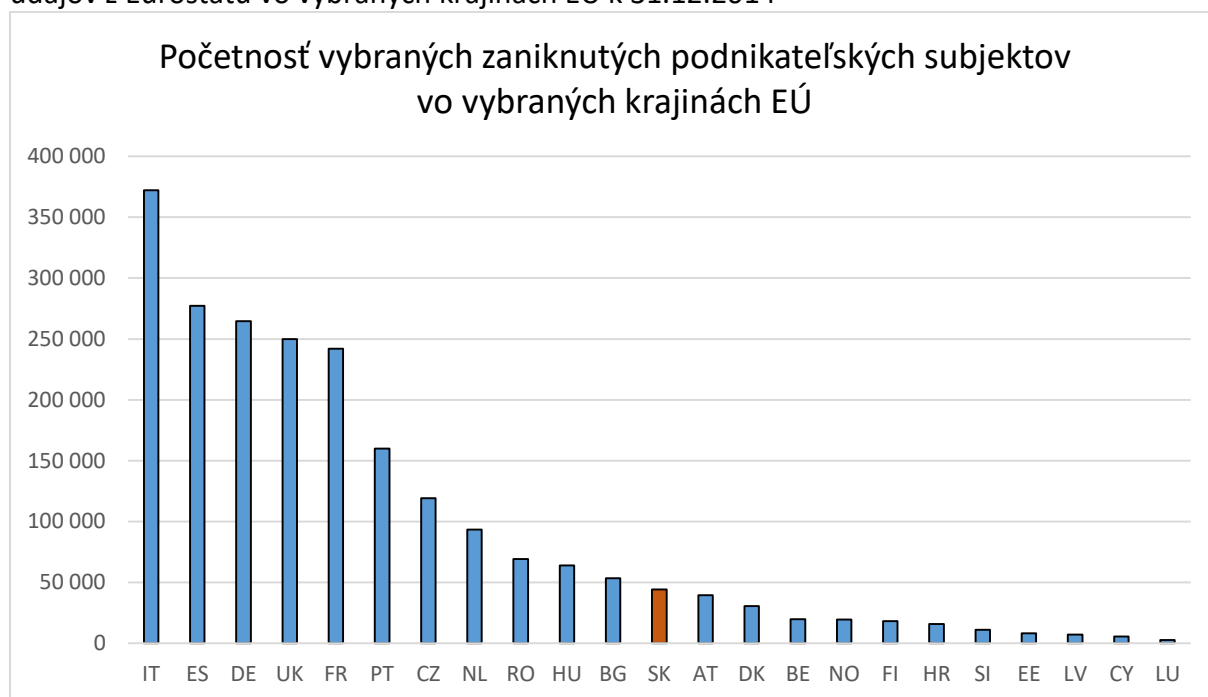
Pre porovnanie sme vytvorili graf ktorý znázorňuje rozdiel vyhodnotenia zaniknutých podnikateľských subjektov podľa vybraných odvetví z údajov Eurostatu a Registra organizácií ŠÚ SR, ktoré sme spracovali.

Graf č.27: Porovnanie zaniknutých podnikateľských subjektov MSP vybraných odvetví na základe údajov z Eurostatu a registra organizácií ŠÚ SR k 31.12.

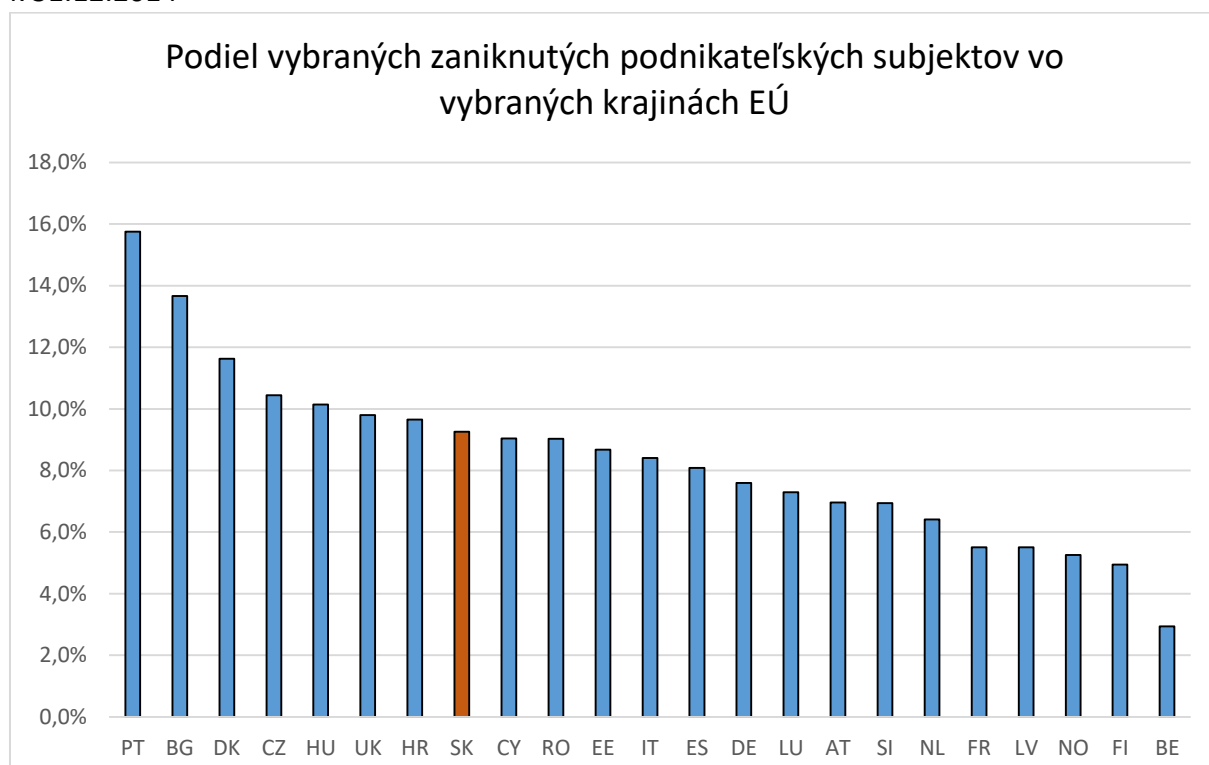
Zdroj: Eurostat, Register organizácií ŠÚ SR, spracované SBA

Graf č.28: Porovnanie zaniknutých podnikateľských subjektov vybraných odvetví na základe údajov z Eurostatu vo vybraných krajinách EÚ k 31.12.2014

Zdroj: Eurostat, spracované SBA.

Graf č.29: Podiel zaniknutých podnikateľských subjektov s celkovým počtom podnikateľských subjektov vo vybraných odvetviach na základe údajov z Eurostatu vo vybraných krajinách EÚ k 31.12.2014

Zdroj: Eurostat, spracované SBA.

5.3. Zániky podnikateľských subjektov podľa sídla

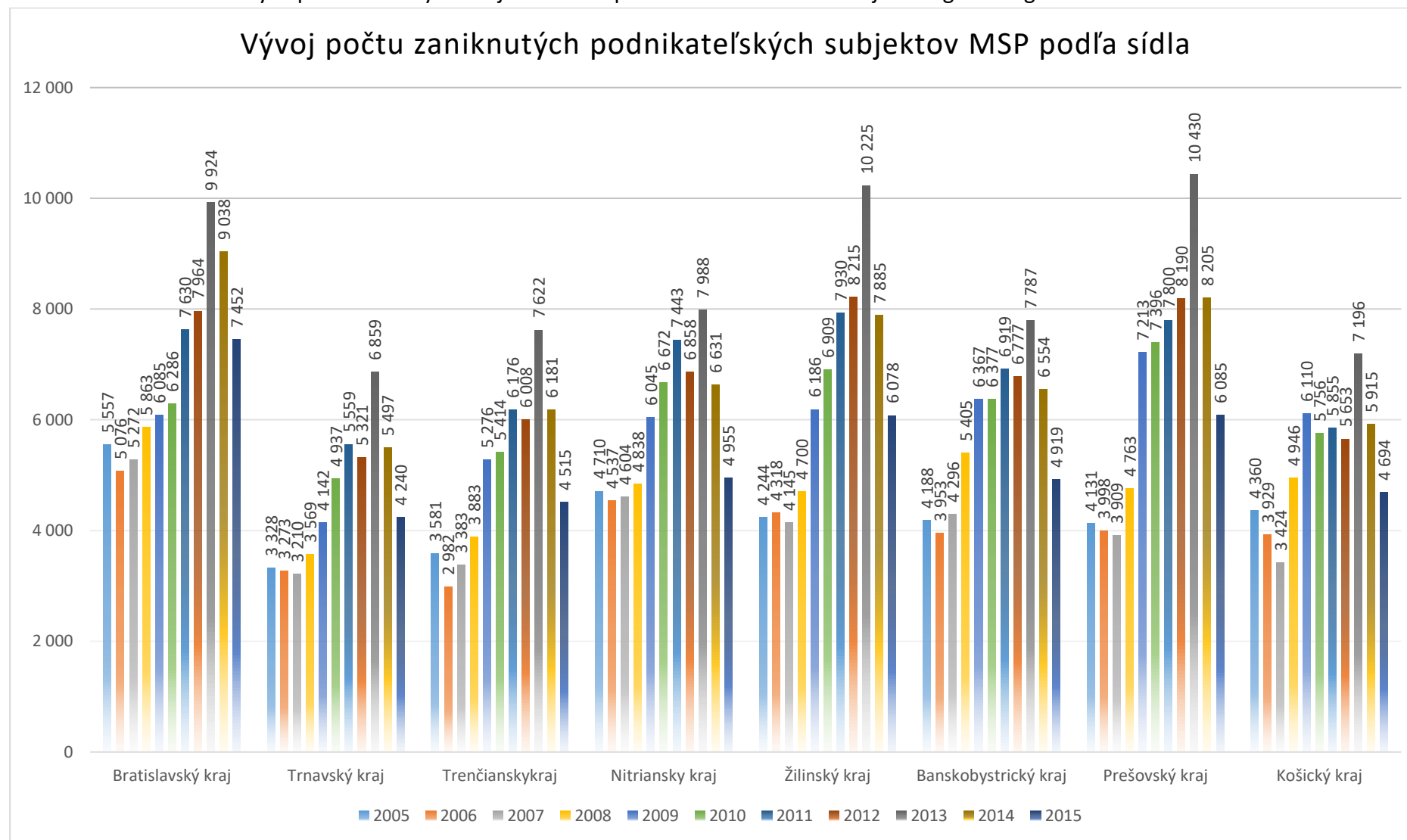
V sledovanom období priemerne najviac podnikateľských subjektov zaniká v Bratislavskom kraji, Prešovskom kraji a Žilinskom kraji. Počet zaniknutých podnikateľských subjektov rastie. V roku 2013 zaniklo v každom kraji najviac podnikateľských subjektov v sledovanom období.

V Bratislavskom kraji v sledovanom období zanikalo každoročne od 5 076 (rok 2006) až do 9 924 (rok 2013) podnikateľských subjektov.

Druhý najväčší podiel zaniknutých podnikateľských subjektov zaniká v Prešovskom kraji od 3 909 (rok 2007) až po 10 430 (rok 2013).

Najmenej podnikateľských subjektov zaniká v Trnavskom kraji od 3 210 (rok 2007) až do 6 859 (rok 2013).

Graf č.30: Počet zaniknutých podnikateľských subjektov MSP podľa sídla na základe údajov z registra organizácií ŠÚ SR k 31.12.

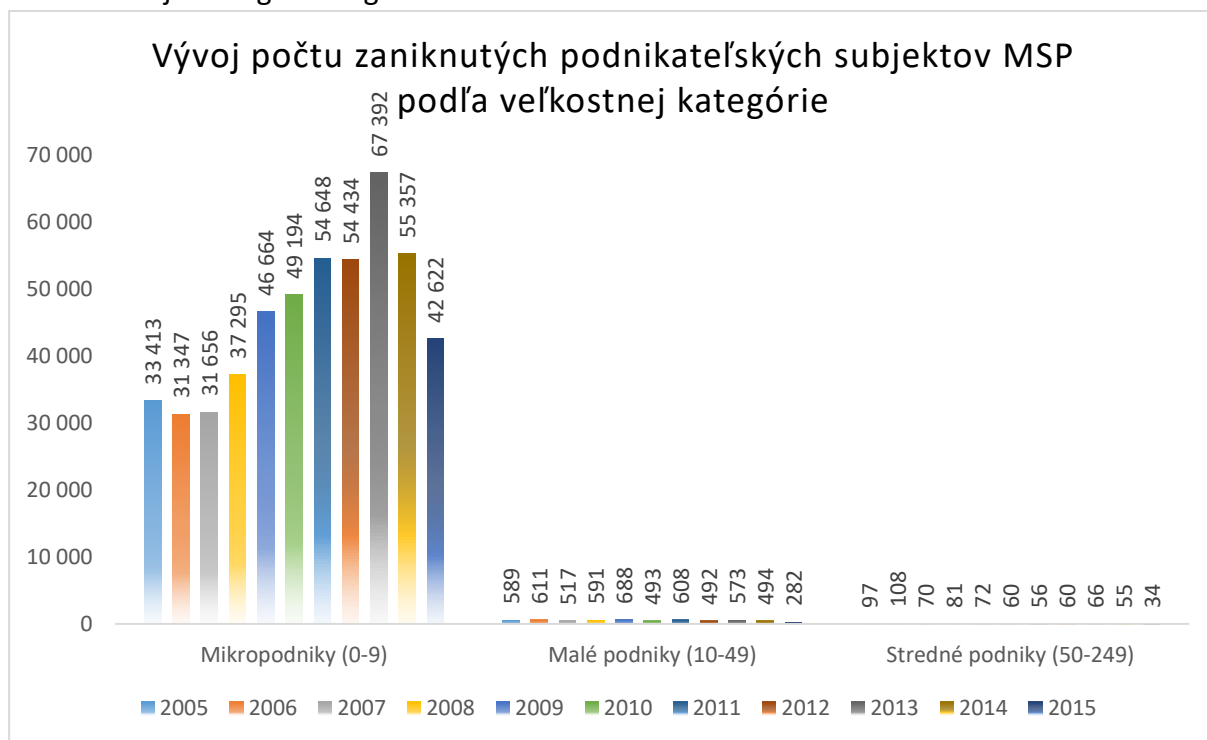

Zdroj: Register organizácií ŠÚ SR, spracované SBA.

5.4. Zániky podnikateľských subjektov podľa veľkostnej kategórie

Každoročne zaniká najviac mikropodnikov (0 – 9 zamestnancov), každoročne zanikajú aj malé podniky (10 – 49 zamestnancov) ich počet je ustálený. Každoročne zanikajú aj podnikateľské subjekty v kategórii stredné podniky ich počet kolíše.

Graf č.31: Počet zaniknutých podnikateľských subjektov MSP podľa veľkostnej kategórie na základe údajov z registra organizácií ŠÚ SR k 31.12.

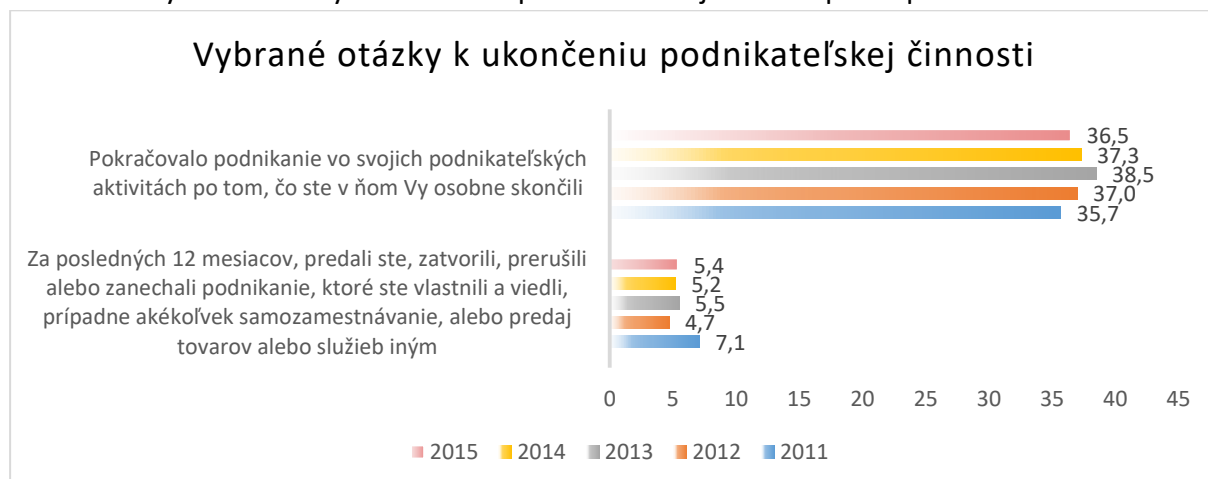

Zdroj: Register organizácií ŠÚ SR, spracované SBA.

5.5. Ukončenie podnikateľskej činnosti podľa prieskumu GEM

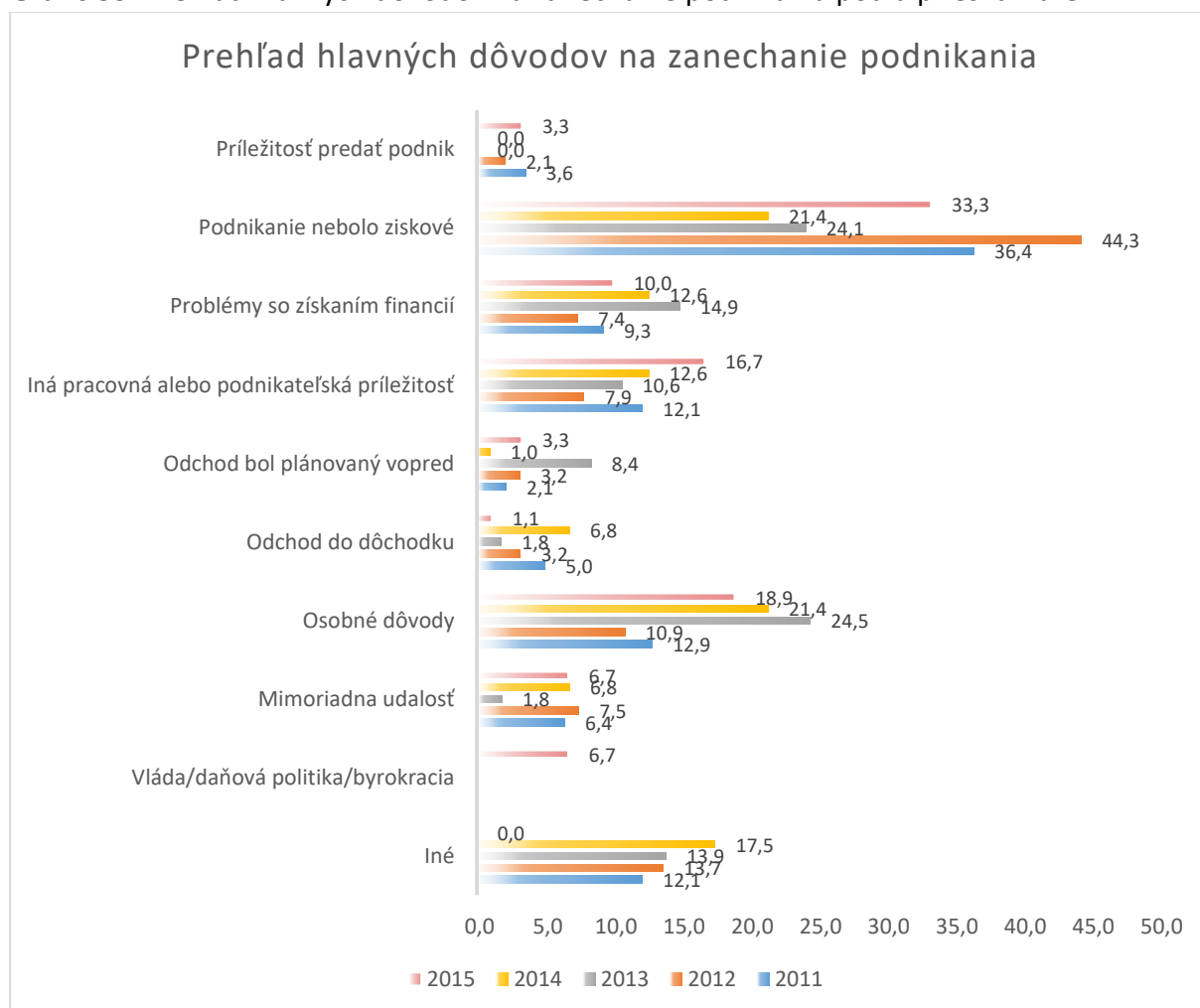
Podľa posledných výsledkov prieskumu GEM 36,5% oslovených (okrem tých ktorí v odpovedi uviedli neviem alebo odmietli odpovedať) uviedlo že podnikanie vo svojich podnikateľských aktivitách pokračovalo aj keď oni už podnikanie ukončili.

Za posledných 12 mesiacov predalo, zatvorilo, prerušilo alebo zanechalo podnikanie 5,4% opýtaných (okrem tých ktorí v odpovedi uviedli neviem alebo odmietli odpovedať) v prieskume.

Graf č.32: Vybrané otázky k ukončeniu podnikateľskej činnosti podľa prieskumu GEM

Zdroj: Prieskum GEM, spracované SBA, % súhlasných odpovedí, bez odpovedi neviem a odmietol

V nasledovnom grafe sú znázornené najčastejšie dôvody zanechania podnikania podľa prieskumu GEM za 5 rokov.

Graf č.33: Prehľad hlavných dôvodov na zanechanie podnikania podľa prieskumu GEM

Zdroj: Prieskum GEM, spracované SBA, % súhlasných odpovedí, bez odpovedi neviem a odmietol

6. Záver

Vzniky podnikateľských subjektov

Celkovo sa počet vzniknutých podnikateľských subjektov menil každý rok. Najviac podnikateľských subjektov vzniklo v roku 2013 až 73 006, najväčší podiel 41 347 na tom mali živnostníci.

Podnikateľské subjekty vznikajú v sledovaní po mesiacoch najviac v januári. V roku 2013 bol prudký nárast vzniknutých podnikateľských subjektov aj v októbri. Najmenej vznikov je zaznamenaných v decembri.

Podľa odvetvovej štruktúry vzniká najviac podnikateľských subjektov v oblasti obchodných služieb. V sledovanom období rast vzniknutých podnikateľských subjektov zaznamenáva pôdohospodárstvo, priemysel, doprava a informácie, obchodné a ostatné služby. Vzniky nových podnikateľských subjektov v odvetví ubytovania a stravovania, stavebníctva a obchodu stagnujú.

V Bratislavskom kraji vzniká každoročne najviac podnikateľských subjektov. V roku 2013 vzniklo v každom kraji okrem Trnavského kraja najviac podnikateľských subjektov v sledovanom období. Najmenej nových podnikateľských subjektov vzniká každoročne v sledovanom období v Trnavskom kraji.

Podľa veľkostnej kategórie vzniká najviac mikropodnikov. Každoročne vznikajú aj malé a stredné podniky ale ich počet každoročne klesá.

Iba 18,8% opýtaných podľa najnovšieho prieskumu GEM očakáva že začne podnikáť v najbližších troch rokoch. V súčasnosti sa pokúša podnikáť pre potreby zamestnávateľa 8,0% opýtaných a 14,6% opýtaných sa pokúša o začatie nového podnikania.

Zániky podnikateľských subjektov

V období posledných jedenástich rokoch ročný počet zaniknutých podnikateľských subjektov MSP pozvoľne stúpa. V roku 2005 zaniklo 34 099 podnikateľských subjektov MSP, v roku 2014 až 55 906. V roku 2013 dokonca zaniklo až 68 031 podnikateľských subjektov MSP. V roku 2015 bol zaznamenaný pokles zaniknutých podnikateľských subjektov 42 938.

Podnikateľské subjekty zanikajú v sledovaní po mesiacoch najviac v decembri. V roku 2013 bol prudký nárast zaniknutých podnikateľských subjektov aj v júni.

Podľa odvetvovej štruktúry zaniká najviac podnikateľských subjektov v oblasti obchodu. V sledovanom období rast zaniknutých podnikateľských subjektov zaznamenáva stavebníctvo, doprava a informácie, obchodné a ostatné služby. Zániky podnikateľských subjektov v odvetví pôdohospodárstva, priemyslu, obchodu a ubytovania a stravovania stagnujú.

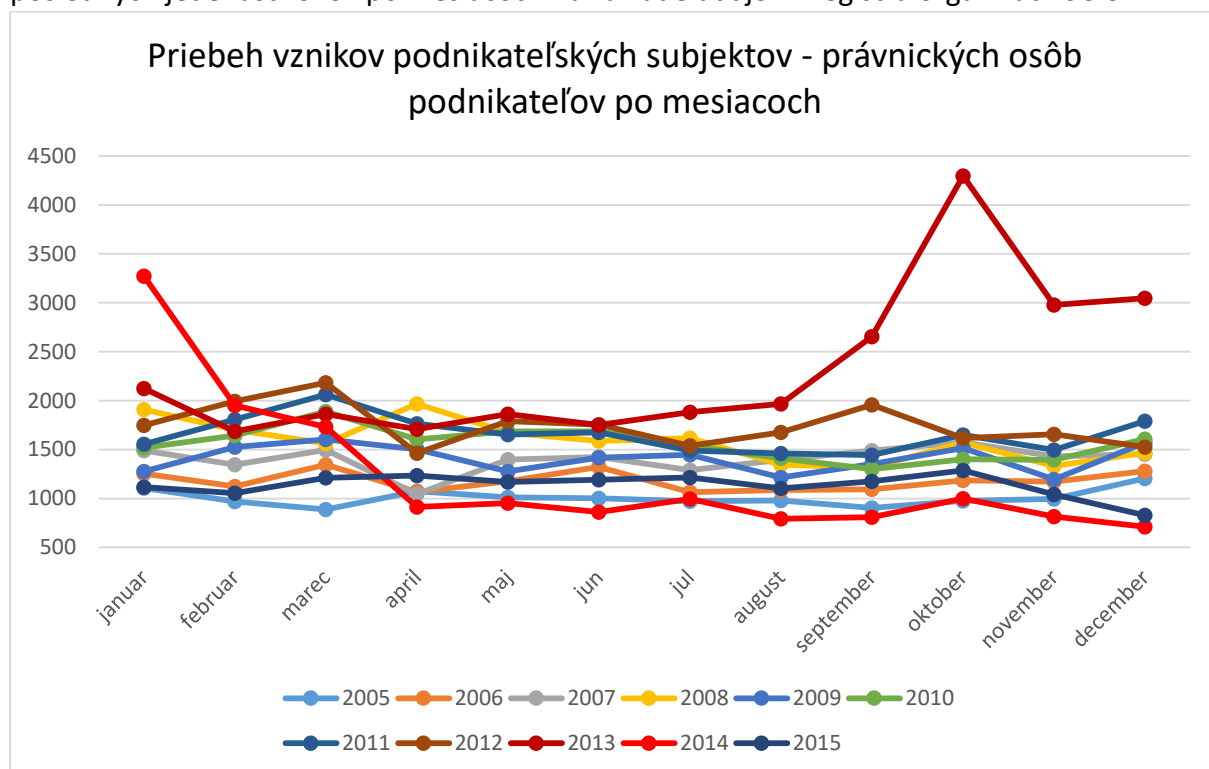
V sledovanom období priemerne najviac podnikateľských subjektov zaniká v Bratislavskom kraji, Prešovskom kraji a Žilinskom kraji. Počet zaniknutých podnikateľských subjektov každoročne rastie. V roku 2013 zaniklo v každom kraji najviac podnikateľských subjektov v sledovanom období. Najmenej podnikateľských subjektov zaniká v Trnavskom kraji.

Podľa veľkostnej kategórie zaniká najviac mikropodnikov. Každoročne zanikajú aj malé a stredné podniky ich počet sa za celé sledované obdobie výrazne nemení.

Podľa posledných výsledkov prieskumu GEM 36,5% oslovených uviedlo že podnikanie vo svojich podnikateľských aktivitách pokračovalo aj keď oni už podnikanie ukončili. Za posledných 12 mesiacov predalo, zatvorilo, prerušilo alebo zanechalo podnikanie 5,4% opýtaných v prieskume. Ako hlavný dôvod zanechania podnikania uviedli že podnikanie nebolo ziskové a osobné dôvody.

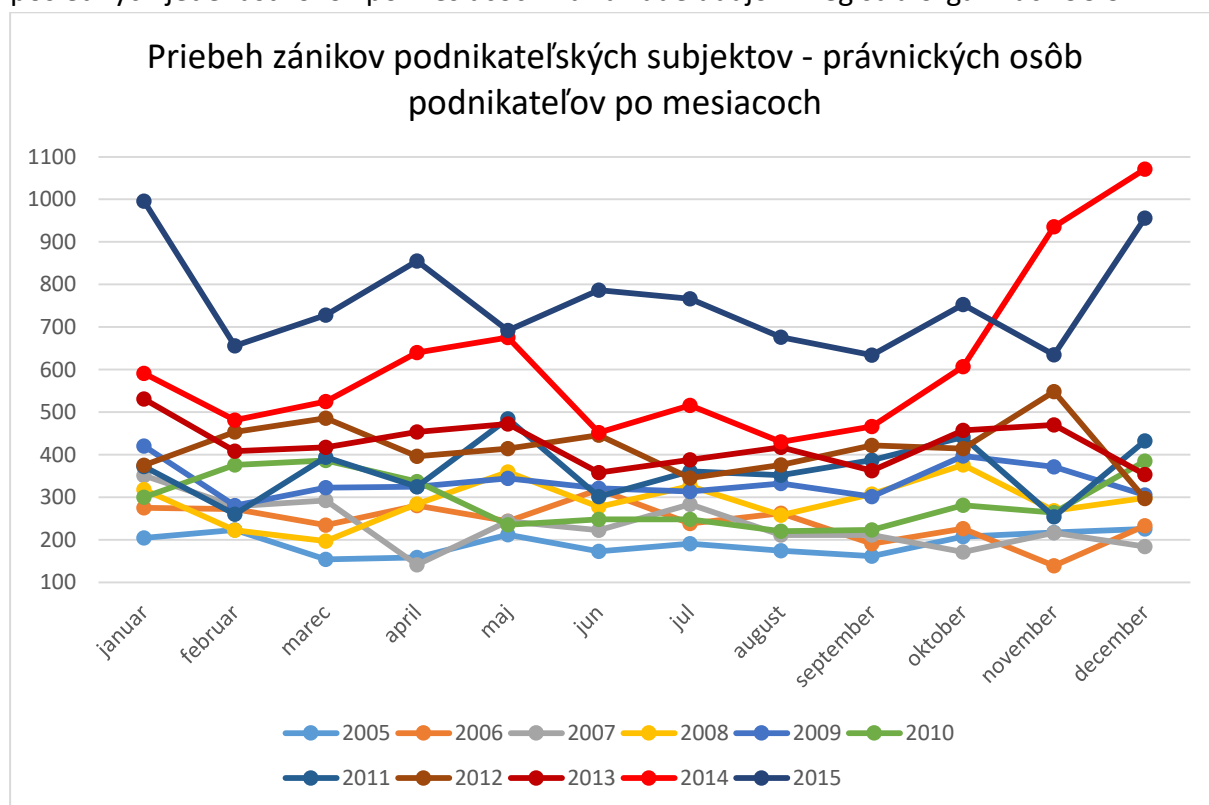
PRÍLOHY

Graf č.34: Priebeh vzniknutých podnikateľských subjektov právnických osôb podnikateľov za posledných jedenásť rokov po mesiacoch na základe údajov z registra organizácií ŠÚ SR

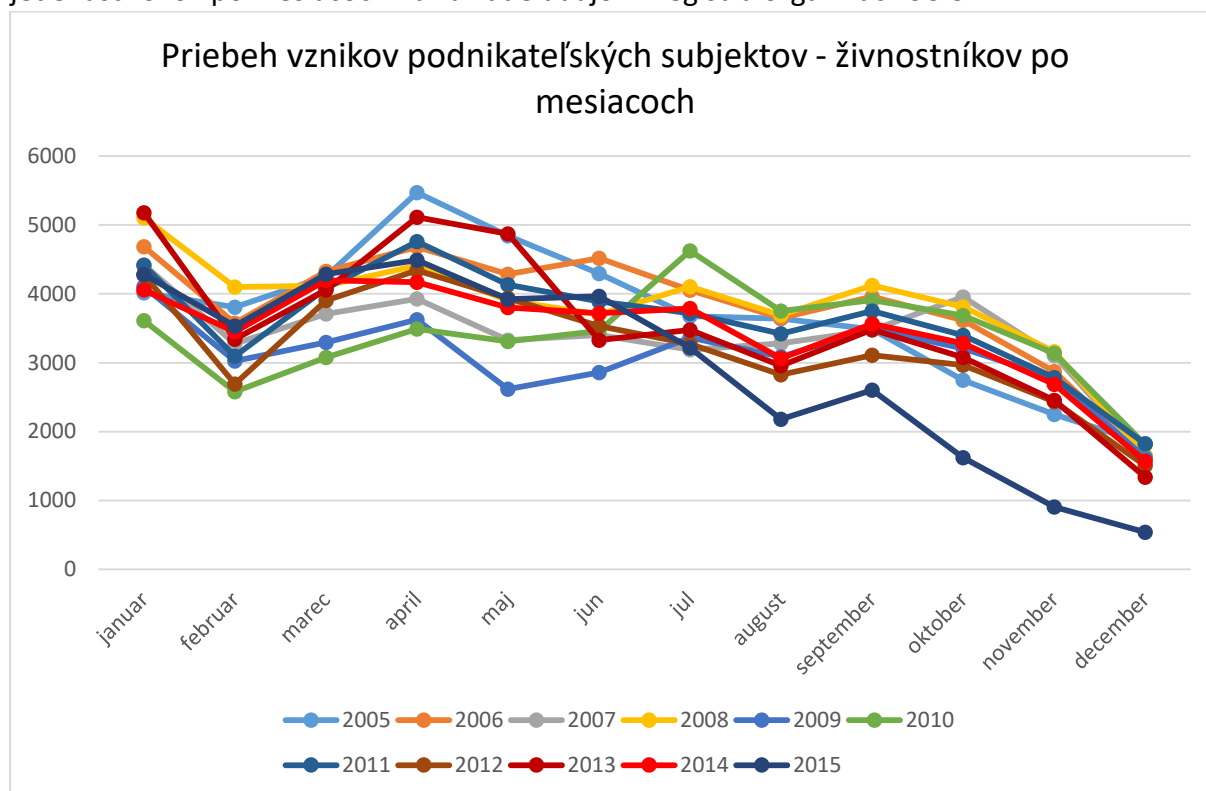
Zdroj: Register organizácií ŠÚ SR, spracované SBA.

Graf č.35: Priebeh zaniknutých podnikateľských subjektov právnických osôb podnikateľov za posledných jedenásť rokov po mesiacoch na základe údajov z registra organizácií ŠÚ SR

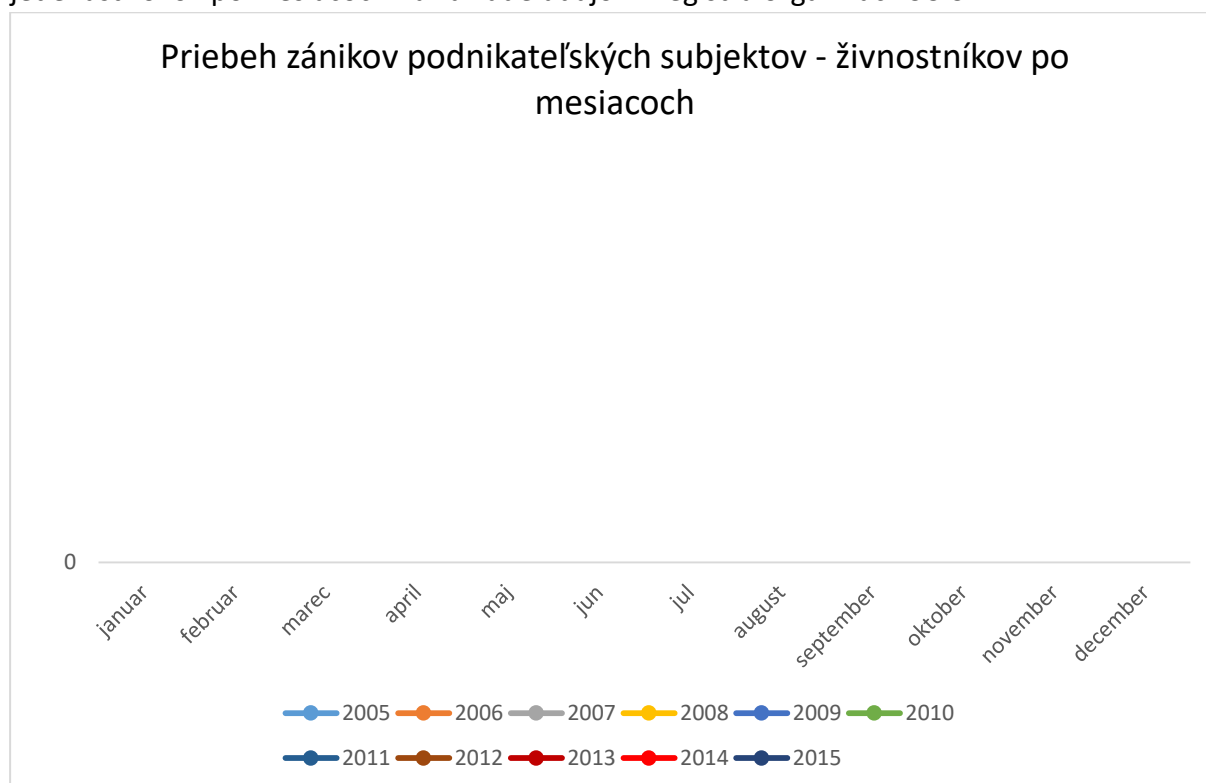
Zdroj: Register organizácií ŠÚ SR, spracované SBA.

Graf č.36: Priebeh vzniknutých podnikateľských subjektov živnostníkov za posledných jedenásť rokov po mesiacoch na základe údajov z registra organizácií ŠU SR

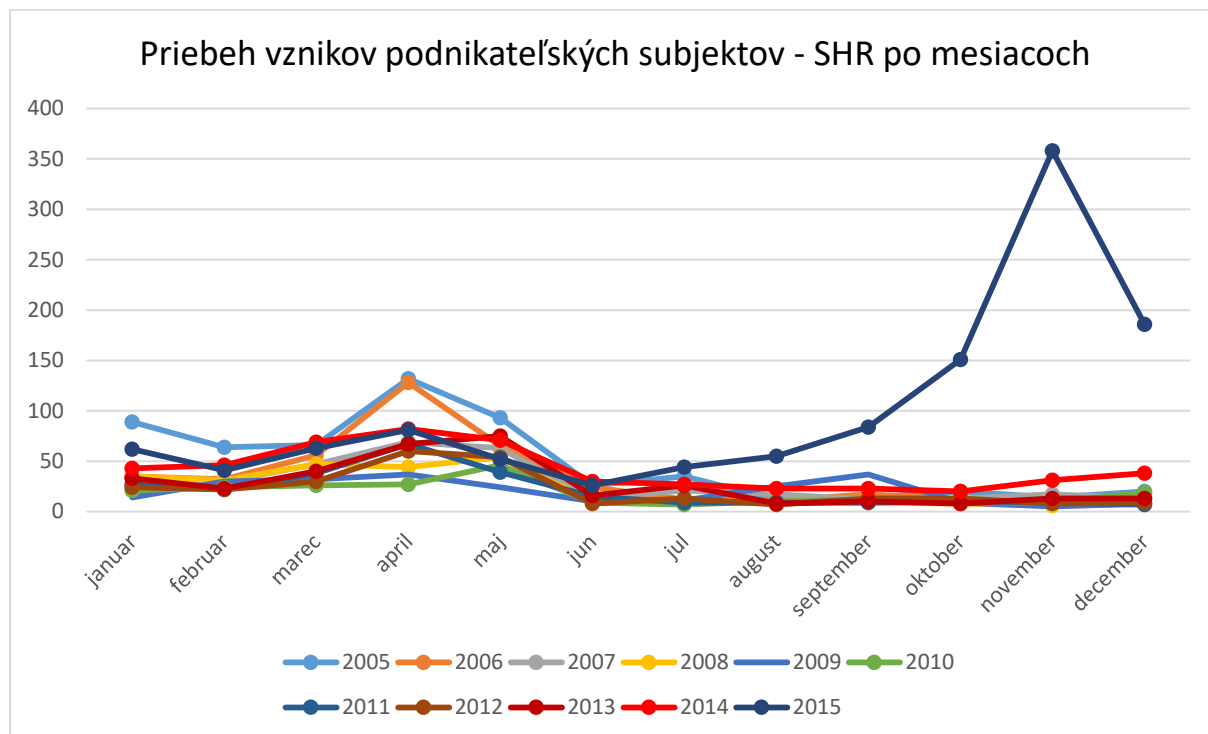
Zdroj: Register organizácií ŠÚ SR, spracované SBA.

Graf č.37: Priebeh zaniknutých podnikateľských subjektov živnostníkov za posledných jedenásť rokov po mesiacoch na základe údajov z registra organizácií ŠU SR

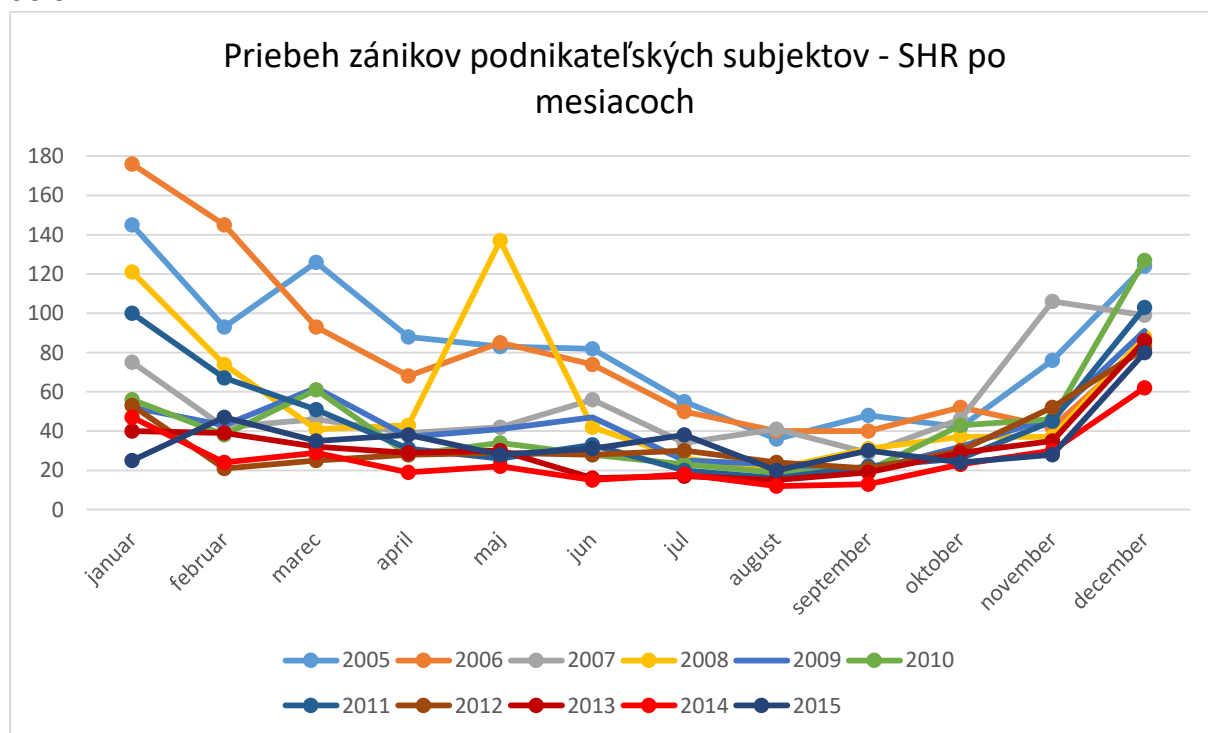
Zdroj: Register organizácií ŠÚ SR, spracované SBA.

Graf č.38: Pribeh vzniknutých podnikateľských subjektov samostatne hospodáriacich roľníkov za posledných jedenásť rokov po mesiacoch na základe údajov z registra organizácií ŠÚ SR

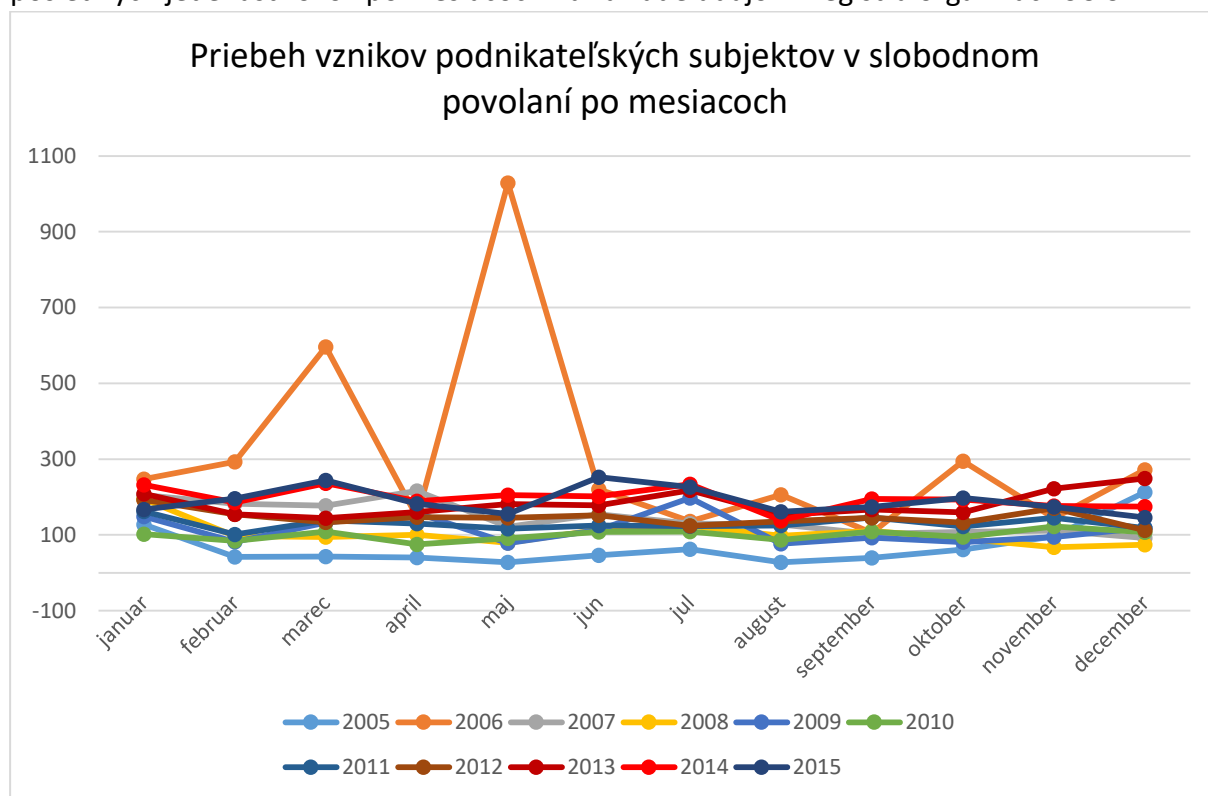
Zdroj: Register organizácií ŠÚ SR, spracované SBA.

Graf č.39: Pribeh zaniknutých podnikateľských subjektov samostatne hospodáriacich roľníkov za posledných jedenásť rokov po mesiacoch na základe údajov z registra organizácií ŠÚ SR

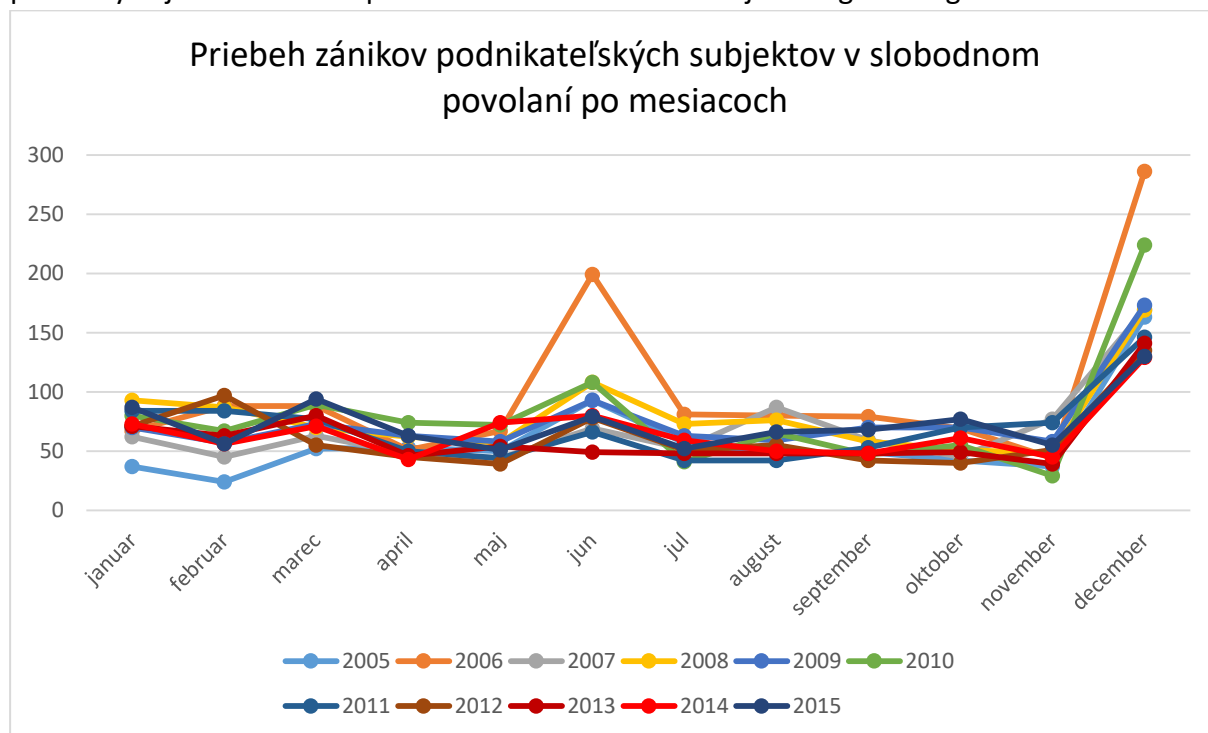
Zdroj: Register organizácií ŠÚ SR, spracované SBA.

Graf č.40: Priebeh vzniknutých podnikateľských subjektov v slobodnom povolání za posledných jedenásť rokov po mesiacoch na základe údajov z registra organizácií ŠÚ SR

Zdroj: Register organizácií ŠÚ SR, spracované SBA.

Graf č.41: Priebeh zaniknutých podnikateľských subjektov v slobodnom povolání za posledných jedenásť rokov po mesiacoch na základe údajov z registra organizácií ŠÚ SR

Zdroj: Register organizácií ŠÚ SR, spracované SBA.